

Xəbər
Seysmoloji Xidmət zəlzələ sayılarına görə xüsusi açıqlama yaydı
 ● yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 fevral 2019-cu il Çərşənbə № 34 (7204) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Parlament valyutadəyişmə məntəqələrinə "yaşıl işıq" yandırdı
 Milli Məclisdə qəzet kağızı üzərindən ƏDV-nin götürülməsi təklif olundu; "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" və "Vəkillər və vekillik fəaliyyəti haqqında" qanunlara mühüm dəyişiklik edildi
 ● yazısı səh.6-da

Prezident Real TV-yə müsahibə verdi
 ● yazısı səh.2-də

Ucuz müğənnilərin bahalı həyatlarının arxasındakı məmur-sponsorlar
 ● yazısı səh.4-də

Millinin baş məşqçisi quzu kababından, futbolçulardan və məqsədindən danışdı
 ● yazısı səh.15-də

Eldar Mahmudov ətrafında nə baş verir - əsas fiqurant həbsdən buraxılmadı
 ● yazısı səh.5-də

"Dumanlı Albion"a sığınan azərbaycanlı zənginlərin başı dərddə - yeni gəlişmə
 ● yazısı səh.10-da

Müxalifətin yeni birliyindən AXCP və Musavata söz atıldı
 ● yazısı səh.7-də

Nəsimişünas Vüsal Hətəmov:
"Dərisini soyunan Nəsimiyə biz kürkümüzü geyindirmək istəyirik"
 ● yazısı səh.13-də

Azərbaycandakı qaçqınlara beynəlxalq humanitar yardımlar dayandırılıb - səbəb
 ● yazısı səh.14-də

Bakını "işğalda saxlayan" bolşevik bərelyefləri və kiril yazıları
 ● yazısı səh.15-də

İRƏVANDAN ABS-I QƏZƏBLƏNDİRƏCƏK MÖVQE - PUTİNİN "DİRİJOR ÇUBUĞU" İLƏ...

Yeni hökumətin Qərbə inteqrasiya bəyanatları fiasko olur; Ermənistan müdafiə nazirinin şok bəyanatının səbəbi; işğalçı ölkə Suriyadakı əməliyyatlarda iştirak edəcək?..

Söyün Sadıqovun qəfil həbsi: Abbas Abbasovla münaqişə onu bitirdi

"AzerRos"un keçmiş sədri reketlikdə suçlanır; xəbərlərə görə, uzun müddətdir Abbas Abbasovla münaqişə sonunda onu həbsə aparıb
 ● yazısı səh.10-da

Zahid Orucun sədr təyin olunmasına reaksiyalar
 ● yazısı səh.3-də

DTX-nin həbs etdiyi casus: ondan hansı məqsədlə istifadə ediləcəkdi?
 Anar Ələkbərov ● yazısı səh.5-də

"Kəlbəcəri qaytarmamaq üçün Ağdama hücum etdik" - Köçəryan kitabında nələr yazıb...
 Robert Köçəryan ● yazısı səh.8-də

İlham Əliyev Mirşahinə müsahibə verdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev fevralın 12-də Real TV-yə müsahibə verib. Modern.az-ın məlumatına görə, bu barədə Real TV-nin sosial şəbəkə hesabında fotolar yerləşdirilib, anons paylaşılıb. Müsahibə fevralın 12-də axşam Real TV-nin efirində yayımlanıb.

Müsahibəni ölkə başçısından Real TV-nin rəhbəri Mirşahin Ağayev alıb. Müsahibədə dövlət başçısı Azərbaycanda aparılan islahatların əhatə dairəsi, əsas hədəfi, növbəti addımları barədə suallara cavab verib. Bununla yanaşı, prezident Dağlıq Qarabağ problemi ətrafında gedən danışıqlar və Azərbaycan ordusunun gücü mövzusunda da toxunaraq münaqişənin həlli istiqamətində aparılan son müzakirələrdən bəhs edib.

Müsahibə ilə bağlı geniş məlumat və ekspert şərhli ilə "Yeni Müsavat"ın sabahkı sayında tanış ola bilərsiniz.

Putin Ərdoğana zəng etdi

Rusiya prezidenti Vladimir Putin türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğana zəng edib. Virtualaz.org Türkiyə KİV-inə istinadən bildirir ki, Rusiyanın dövlət başçısı İstanbul şəhərinin Qartal bölgəsində yaşayış binasının çökməsi ilə əlaqədar həmkarına və heyətini itirənlərin yaxınlarına başsağlığı verib. Putin hadisə zamanı həlak olan şəxslərin ailə üzvlərinə səbr diləyib.

Xatırladaq ki, İstanbulun Qartal rayonunda yaşayış binasının çökməsi nəticəsində 35 nəfər dağıntılar altında qalıb. Onlardan yalnız 14-ünü xilas etmək mümkün olub, qalan 21 nəfər ölüb.

Abunə daha sərfəlidir -
"Yeni Müsavat" abunə kampaniyasını davam etdirir

"Yeni Müsavat" qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərsiniz.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - **48 qəpiyə** başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşıma Mərkəzinin baş ofisi ilə: **(012) 598-49-55** nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz. Bundan başqa "Qaya" Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Əli Həsənov vətəndaşlara çağırış etdi

Könüllülük fəaliyyəti Azərbaycan gənclərinin potensialının üzə çıxarılması və səmərəli istifadə olunması üçün əlverişli imkanlar yaradır. Modern.az-ın məlumatına görə, bunu Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Əli Həsənov facebook səhifəsində yazıb.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müxtəlif toplantılarda və ictimaiyyətlə görüşlərində könüllülük fəaliyyətinin cəmiyyət üçün müsbət rəndən və əhəmiyyətindən dəfələrlə bəhs edib: "Dövlət başçısı fevralın 1-də Gənclər Gününə həsr olunmuş respublika toplantısındakı nitqində bu məsələnin üzərində xüsusi dayanıb, Azərbaycanda geniş vüsət almış könüllülər hərəkatını alqışladığını bildirib, dövlət təşkilatlarına və özəl sektora gənc könüllülərin işə cəlb edilməsini tövsiyə edib. Cənab prezident vurğulayıb ki, könüllü fəaliyyət cəmiyyətdə xeyirxahlıq, yeni davranış qaydalarını təbliğ edir, dövlət və özəl qurumlara öz funksiyalarını daha səmərəli yerinə yetirməyə imkan yaradır. Eyni zamanda müxtəlif qurumlarda könüllü fəaliyyətə cəlb olunmuş gənclər yaxşı təcrübə qazanır və onların əldə etdikləri bilik və bacarıqlar gələcəkdə peşəkar kadr ehtiyatının formalaşmasına öz töhfəsini verə bilər".

Prezidentin köməkçisi vurğulayıb ki, könüllü şəkildə dövlətə, ictimai maraqlara təmənnəsiz xidmət göstərmək saf niyyətdən doğan çox nəci bir əməldir və hər cür alqışa layiqdir: "Eyni zamanda könüllü fəaliyyət gənclərə öz potensialını üzə çıxarmağa, ölkədə və xaricdəki həmyaşıdları ilə qarşılıqlı əlaqələr qurmağa imkan yaradır. Bütün bunlar nəzərə alınaraq, hələ 2009-cu ildə Azərbaycanda könüllülük fəaliyyəti sahəsində yaranan münasibətlərin hüquqi tənzimlənməsi məqsədilə "Könüllü fəaliyyət haqqında" Qanun qəbul edilib. Hamımız Bakıda keçirilmiş "Avroviziya" müsabiqəsi, I Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları və Formula-1 yarışları zamanı həmin beynəlxalq tədbirlərin yüksək səviyyədə təşkilində mühüm rol oynadığını yaxşı

xatırlırıq. Bu sahədə bir sıra dövlət təşkilatlarının və ictimai qurumların, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin "ASAN xidmət" mərkəzlərinin, Qızıl Aypara Cəmiyyətinin müsbət təcrübəsi var".

Ə.Həsənov əlavə edib ki, son zamanlar digər dövlət orqanları da könüllülük proqramları ilə çıxış etməyə başlayıblar: "Yaxşı olardı ki, Azərbaycan prezidentinin tövsiyələrini, könüllülük fəaliyyətinin ictimai, sosial və tərbiyəvi əhəmiyyətini nəzərə alaraq, özəl və ictimai sektor, o cümlədən kütləvi informasiya vasitələri də bu prosesə fəal qoşulsunlar. Eyni zamanda bütün vətəndaşlarımızı, xüsusilə də gəncləri könüllülər hərəkatında yaxından iştirak etməyə çağırıraq".

Böyük Britaniya baş nazirinin elçisi Azərbaycana gəlir

Böyük Britaniya baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Emma Nikolson Azərbaycana səfər edəcək.

Bunu Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Kerol Krofts deyib.

O bildirib ki, E.Nikolson fevralın 20-də Bakıda keçiriləcək Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin iclasında iştirak edəcək: "Gələn həftəyə planlaşdırılan səfər çərçivəsində Emma Nikolson bir sıra rəsmi görüşlər keçirəcək, iki ölkə arasında ticarət əlaqələrinin inkişafı məsələlərini müzakirə edəcək.

Bundan başqa, görüşlər çərçivəsində Böyük Britaniyanın plastiklərlə bağlı strategiyası barədə Azərbaycan hökuməti ilə danışıqlar aparılacaq. Bu, iki ölkənin global çağırış kampaniyasına verdiyi birgə töhfə olacaq." ("Report")

Türkiyədə daha 1112 nəfərin həbsinə qərar verildi

Ankara Cümhuriyyət Baş Prokurorluğunun 2010-cu ildə keçirilən polisdən komissarlığa keçid imtahanı ilə bağlı apardığı istintaq çərçivəsində Türkiyənin 76 əyalətində FETÖ (Fətullahçı Terror Təşkilatı) ilə əlaqədə şübhəli bilinən 1112 nəfərin həbsi barədə qərar çıxarılıb.

"Anadolu" agentliyi xəbər verir ki, istintaq nəticəsində FETÖ-nün imtahan suallarını əvvəlcədən əldə edərək terror təşkilatının üzvlərinə ötürdüyü üzə çıxıb.

Sualların göndərdiyi 76 əyalətdə bu işdə əli olan 1112 nəfərin həbs edilməsi üçün Türkiyə Baş Polis İdarəsinin Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Departamenti əyalət polisləri ilə eyni vaxtda xüsusi birgə əməliyyat başladı.

Eyni zamanda FETÖ-nün köməyi ilə sualları əvvəlcədən əldə edərək komissar köməkçisi vəzifəsinə keçən 45 şübhəli barəsində də həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Azvision.az xatırladı ki, Türkiyədəki 2016-cı il dövlət çevrilişi cəhdindən sonra indiyədək 77 mindən çox şübhəli həbs edilib. Həmçinin, ümumilikdə 150 min dövlət qulluqçusu və hərbi FETÖ ilə əlaqədə təqsirli bilinərək ya işdən qovulub, ya da saxlanılıb.

Ermənistanda əsgər zabiti güllələdi

Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus hərbi hissələrdən birində əsgər A.K. 34 yaşlı leytenant Mesrop Qriqoryanı güllələyib.

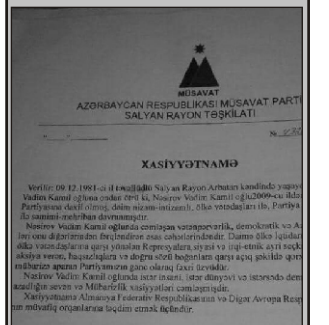
Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, bununla bağlı Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Artsrun Ovanisyan məlumat verib.

Bildirilib ki, əsgər ona təhkim olunmuş pulemyotdan zabite atəş açıb. Zabit aldığı xəsarətdən hadisə yerində ölüb.

Məlumatlara görə, həmin əsgər həbs olunub. Faktla bağlı cinayət işi başlanıb. Araşdırmalar aparılır.

Müsavat Partiyasında saxta sənəd qalmaqalı

Müsavat Partiyasında saxta sənəd qalmaqalı yaşanıb. Bakı Post xəbər verir ki, bu barədə partiyanın Divan üzvü Yadigar Sadıqlı məlumat verib. Bildirib ki, saxta sənəd onun adından imzalanıb. Sözügedən sənəd isə Y. Sadıqlı partiya başqanlığına namizəd olduğuna açıqlayandan sonra ortaya çıxarılıb:

"Dünən mənim iştirak etmədiyim Divan iclasında məlum olub ki, partiya rəhbərliyinin əlində belə bir sənəd var: mənim Salyan təşkilatının sədri kimi göstərildiyim, guya imzaladığım saxta xasiyyətnamə. Aylardır bu sənəd partiya rəhbərliyində ola-ola mənə heç bir məlumat verilməyib. Elman Fəttahın bununla bağlı iradına da düz-əməlli cavab səsəlməyib. Gecə saatlarında isə Müsavat üzvlərinin qapalı qrupunda gələcək qurultayda başqanlığa namizəd olacağımı açıqladıqdan sonra başqan müavini Səxavət Soltanlı yenə mənə demədən, adım keçən sənədi mənimlə məsləhətləşmədən paylaşılıb. Onsuz da məsləhətləşsəydi, etiraz etməyəcəkdim. Cəmiyyətdə qazandığımız imic var, belə şeylər bizə yapışmaz. Amma yenə də etika, yoldaşlıq xəbər verməyi tələb edirdi.

Beləcə, bütün söz-söhbətlərdən sonra partiya rəhbərliyi bir saxta sənəd tapıb, o da mənim adım keçən. Bu sənədin haradan gəlməsini bilmək mənim hüququmdur. Həmin sənədlə sosial şəbəkədə tanış olduğuma görə, elə burada da Səxavət Soltanlıdan sənədin mənbəyi haqqında məlumat istəyirəm. Kim göndərib və nə vaxt göndərib. Cavabın şifahi deyil, ekran çəkimi ilə (screenshot) verilməsini tələb edirəm".

AXCP fəalları həbs edildi

Fevralın 11-də Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinin qarşısında saxlanılmış AXCP fəalları Mahir Rüstəmli və Hidayət Rəsulzadə inzibati qaydada 15 sutka həbs ediliblər.

«Turan»ın məlumatına görə, onlar xırda xuliqanlıq törətməkdə təqsirli biliniblər.

Xatırladaq ki, fevralın 11-də beş nəfər AXCP fəali digər AXCP üzvü, 30 sutka həbs olunmuş Zahir Məmmədliyə dəstək olmaq üçün gəldikləri Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinin qarşısında saxlanılmışdılar.

Saxlanılan şəxslərdən üçü sonradan buraxılmışdı.

Prezident İlham Əliyevin srağagün imzaladığı sərəncamla deputat Zahid Oruc ötən həftə yaradılan Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilib.

Ekspertlər Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin necə fəaliyyət göstərə biləcəyi, mərkəzdə daha çox hansı sahənin mütəxəssislərinin işləməsi ilə bağlı açıqlamalar veriblər.

Politoloq Nəzakət Məmmədova

və ciddi maddi-texniki bazaya malik olan sosial tədqiqat mərkəzinin yaradılmasına böyük ehtiyac var idi. Şəxsi təşəbbüslə, yaxud vaxtaşırı alınan qrantlarla bu böyük işi ciddi həyata keçirmək, müxtəlif sahələr üzrə sorğular aparmaq mümkün olmur. Mərkəz öz qarşısına cəmiyyətin quruculuğu, sosial problemlərin həlli, keçmişimiz və gələcəyimizlə bağlı vətəndaşların rəyinin öyrənilməsi üzrə ciddi iş planını qoyacaq. Bu istiqamətdə heç bir sahə diqqətdən qalmayacaq. Dövlət orqanlarının fəaliyyəti,

Zahid Orucun sədr təyin edildiyi mərkəz

xalqın rəyini öyrənən xüsusi qurum olacaq

Nəzakət Məmmədova: "O, bu işi uğurla həyata keçirəcək"

dova "Yeni Məsəvat"a bildirdi ki, indiki şəraitdə Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin yaradılması olduqca zəruri idi: "Çünki ictimai rəyi ayrı-ayrı şəxslərin, təşkilatların əli ilə burada marağı olan güclərin qərəzli şəkildə yönəltməyə çalışdığı, hesabatlar tərtib edib ölkəmizi nüfuzdan salmağa çalışdığı bir dövrdə belə bir mərkəzin dövlətin özü tərəfindən yaradılıb xalqın problemlərini, hakimiyyətə münasibətini araşdırması, onun gözləntilərini öyrənməsi və müvafiq tədbirlər görülməsi çox vacibdir. Zahid Oruc kifayət qədər savadlı, ziyalı, geniş dünyagörüşünə, siyasi təcrübəyə, insanlarla işləmək təcrübəsinə malik bir insandır. Onun bu quruma rəhbər təyin edilməsi də yerində verilmiş qərardir. Fikrimcə, o, bu işi uğurla həyata keçirəcək".

Ekspert qeyd etdi ki, mərkəz ictimai münasibətlərin inkişaf dinamikasını sistemli təhlil edən, bu sahədə mövcud tendensiyaları müəyyənləşdirən və dəyişiklikləri proqnozlaşdırın, həmin dəyişikliklərin cəmiyyətə mümkün təsirlərini araşdırın, müasir informasiya texnologiyaları və elmi yanaşmalar tətbiq

Aydın Mirzəzadə: "Dövlət orqanlarının fəaliyyəti, demokratik təsisatların reytingi, ayrı-ayrı sahələr üzrə problemlərin öyrənilməsi mərkəzin gündəmində olacaq"

edilməklə ictimai fikrin öyrənilməsinə, sosial tədqiqatlar aparılmasını təmin edən, həyata keçirdiyi elmi-analitik təhlilin nəticələrini dövlət orqanlarına təqdim edən publik şəxs olaraq yaradılıb. Buradan aydın olur ki, mərkəzin işinə ictimai elmlər üzrə və texniki sahə üzrə bir sıra sahələr üzrə mütəxəssislər cəlb olunacaq: "Sosioloqlar, psixoloqlar, hüquqşünaslar, tarixçilər, informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssislər, siyasi elmlər, beynəlxalq hüquq, regionşünaslıq və sair sahələrdə mütəxəssislər yaqın ki, mərkəzin fəaliyyətinin həyata keçirilməsində iştirak edə bilirlər. Xaricdə piar texnologiyaları, siyasi texnologiya mütəxəssisləri adətən bu cür mərkəzlərdə işləyirlər. Bizdə belə bir ixtisas bildiyim qədər yoxdur. Hətta imicmeykerlər də burada çalışır, seçki dövründə siyasi partiyalara, siyasi xadimlərə tövsiyələr hazırlaya bilirlər. Mərkəzin əsas funksiyalarından

biri də budur, ictimai rəyi öyrənmə, onu müvafiq dövlət orqanlarına çatdırmaq və müvafiq tövsiyələrin hazırlanması. Xaricdə dövlət bunun üçün həm öz nəzdindəki, həm də ayrı-ayrı özəl şirkətlərin xidmətlərindən istifadə edir. Hətta Rusiyada da Putin siyasi texnoloqların xidmətlərindən istifadə edir, ictimai rəyin öyrənilməsindən tutmuş, öz imicinə qədər Putinə məsləhət verən texnoloqlar var".

Deputat Aydın Mirzəzadə isə modern.az-a deyib ki, ictimai rəyin öyrənilməsi istiqamətində dünyada böyük təcrübə var. Azərbaycanda da bu istiqamətdə müəyyən addımlar atılır: "Həmçinin ictimai rəyin öyrənilməsi fəaliyyəti ilə seçilən QHT-lər də mövcuddur. Xarici ölkələrdə tanınmış sosioloji sorğu mərkəzləri Azərbaycanda vaxtaşırı sorğular aparırlar, nəticələri beynəlxalq informasiya resurslarında dərc edilir. Ancaq dövlət tərəfindən dəstəklənən

demokratik təsisatların reytingi, ayrı-ayrı sahələr üzrə problemlərin öyrənilməsi, vətəndaşların sosial sifarişi və s. məsələlər mərkəzin gündəmində olacaq. Bu istiqamətdə ölkəmizdə ixtisaslaşmış kadrlar, xaricdən öyrənilməsi xüsusi təcrübə mövcuddur. Ölkə başçısının sərəncamı Azərbaycanda bu sahədə mövcud olan boşluğu doldurmağa imkan verəcək".

A.Mirzəzadə vurğulayıb ki, adından göründüyü kimi, Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi publik hüquqi şəxs olacaq: "Bu qurum dövlətdən asılı olmayacaq, hansısa siyasi sifarişi yerinə yetirməyəcək. Real vəziyyəti olduğu kimi öyrənib, cəmiyyətə olduğu kimi təqdim etmək, onun fəaliyyətinin əsas qayəsi olacaq. Bu istiqamətdə quruma uğurlar arzulayıram və inanıram ki, vaxtaşırı biz bu mərkəzin tədqiqatlarının nəticələri ilə tanış ola biləcəyik".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Məsəvat"

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinə icraçı direktor təyin edildi

Prezident İlham Əliyev Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinə yeni icraçı direktor təyin edib.

Dövlət başçısının imzaladığı sərəncamla mərkəzin icraçı direktoru vəzifəsinə Rəvan Vəqif oğlu Həsənov təyin edilib.

"İdman Azərbaycan" telekanalına yeni rəhbər

"İdman Azərbaycan" telekanalının baş direktoru vəzifəsində dəyişiklik olacaq. Bu haqda azerifootball.com saytı məlumat yayıb. Qeyd edilib ki, tanınmış şərhçi Siyavuş Əliyev bundan sonra kanala rəhbərlik edəcək. O, bu vəzifədə Fərman Orucovu əvəzləyəcək. S.Əliyev uzun illərdir ki, "İdman Azərbaycan"da şərhçi, baş redaktorun müavini kimi çalışır.

Təyinatın yaxın vaxtlarda rəsmən açıqlanacağı bildirilir.

Birdəfəlik ödəmə alacaq şəhid və rəsələrinin sayı 12268-ə çatdı

Şəhid və rəsələrinə birdəfəlik ödəmənin verilməsinə dair prezident İlham Əliyevin 28 yanvar 2019-cu il tarixli fərmanı ilə birdəfəlik ödəmə (11 min manat) verilən şəhid və rəsələrinin əhatə dairəsinə 1997-ci ilin avqust ayının 2-dək şəhid olmuş əlavə 2725 nəfərin (o cümlədən və rəsələri 11000 manatdan az sığorta ödənişi almış 2264 şəhid hərbi qulluqçunun və 461 şəhid polis) və rəsələri də daxil edilib.

Bu barədə modern.az-ın sorğusuna cavab olaraq Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (ƏƏSMN) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Fazil Talibov bildirib.

Şöbə müdiri qeyd edib ki, bununla da və rəsələrinə birdəfəlik ödəmə verilməsi nəzərdə tutulan şəhidlərin sayı 12268-ə çatıb:

"İndiyədək artıq 3758 şəhidin 5144 və rəsəsinə birdəfəlik ödəmənin verilməsinə dair qərar qəbul olunub və onlardan 3100 şəhid üzrə 4200 və rəsəyə ödəniş edilib. Birdəfəlik ödəmə verilməsinə dair qərar qəbul olunmuş digər şəhid və rəsələrinə də ödəmələrin yaxın günlərdə həyata keçirilməsi təmin olunacaq".

F. Talibovun sözlərinə görə, ümumilikdə 2268 şəhid üzrə və rəsələrin birdəfəlik ödəmə ilə təminatı 2019-cu il ərzində başa çatdırılacaq:

"Şəhid və rəsələrinə birdəfəlik ödəmə verilməsi üçün dövlət büdcəsindən 135 milyon manat vəsait nəzərdə tutulur".

Göycayda qadın abort zamanı öldü

Göycay rayonunda qadın abort zamanı dünyasını dəyişib.

Hadisə Göycay Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında baş verib. Rayonun İncə kəndində yaşayan Ağstafa sakini, 24 yaşlı qadın fevralın 12-də səhər saatlarında abort üçün xəstəxanaya müraciət edib. Xəstəxananın doğum şöbəsində mama-ginekoloq Roza Babayeva tərəfindən abort edilən qadının bir qədər sonra həli pisləşib və o, dünyasını dəyişib.

Qeyd edək ki, bu, qadının 3-cü hamiləliyi olub. Göycay rayon Qarameryem kəndində müvəqqəti məskunlaşmış Əliyeva Nurlanə Əlişir qızı (1990-cı il təvəllüdü) Göycay MRX-yə qanaxma ilə müraciət edib. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumatda belə deyilir.

Qeyd edilib ki, güclü qanaxmanın qarşısını almaq məqsədilə hamiləliyin süni dayandırılması qərarı verilib: "Xəstəxanadan verilən məlumata görə, süni müdaxilə zamanı xəstə dünyasını dəyişib. Hazırda Səhiyyə Nazirliyinin Ölüm Hallarını Araşdırın Komissiyası və Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə Tibbi Ekspertizası və Patoloji Anatomiya Birliyi, habelə Göycay Rayon Prokurorluğu hadisəni araşdırır".

Rəsmi məlumata görə, ölümün dəqiq səbəbi haqqında məlumat istintaq araşdırmaları başa çatdıqdan sonra müəyyən olunsun və ictimaiyyətə açıqlama verəcək.

Qarabağ mitinqinə icazə verilmədi - QK hansı addımları atacaq?

Tural Abbaslı: "Razılaşdırılmamış aksiyaların keçirilməsi barədə qərar belə verilə bilər"

Taleh Əliyev: "Mitingə icazənin verilməməsi..."

Qarabağ Komitəsinin (QK) 16 fevralda keçirməyi planlaşdırdığı "Qarabağa azadlıq!" mitinqinə icazə verilməyib. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti komitənin müraciətini fevralın 12-də cavablandırıb. BŞİH təşkilatçılara göndərdiyi məktubda aksiyanın "məqsəduyğun hesab edilmədiyini" bildirib.

Komitənin təsisçilərindən olan AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı qərardan təəssüfləndiklərini dedi: "Fevralın 13-də Qarabağ komitəsinin İdarə Heyətinin və Komitənin ümumi yığıncağı keçiriləcək. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin bu növbəti qanunsuz cavabından

sonra hansı addımların atılacağı və taktika müəyyənləşdiriləcək. Hətta bəlkə də razılaşdırılmamış aksiyaların keçirilməsi barədə qərar verilə bilər. Ancaq bu addımlar ümumi yığıncağın verəcəyi qərardan asılı olacaq. Qərarın necə olmasından asılı olmayaraq hər

birimiz buna tabe olacağıq. Hakimiyyətə səslenərək bildirmək istəyirəm ki, mane törətdikləri bu mitinqlər onların danışıqlar masası arxasındakı mövqelərini möhkəmləndirəcək. Komitə adından onu da vurğulamaq istəyirəm ki, biz Qarabağ mövzusunda bu gün olduğu kimi hər zaman Azərbaycan maraqlarının əleyhinə ola biləcək istənilən qərar və razılaşmaların qarşısında olacağıq. Xalqın bu istiqamətdəki fəaliyyətini koordinasiya edə-

rək hakimiyyətin bu iradə ilə hesablaşmasını təmin edəcəyik".

QK-nın dönmə sədri, Ümid Partiyasının sədr müavini Taleh Əliyev atacağı addımlardan danışdı: "Bildiyiniz kimi, hər həftənin 3-cü günü Qarabağ Komitəsinin həm İdarə Heyətinin iclası, həm də ümumi yığıncağı keçirilir. Biz hər iki toplantıda bu məsələni müzakirə edəcəyik və müvafiq qərar qəbul olunacaq. Əslində bu mitinqə icazənin verilməməsi Qara-

bağ mövzusunda cəmiyyəti radikal hərəkətlərə təhrik etməkdir. Məncə, siyasi hakimiyyət bunun da fərqində olmalıdır. Qarabağ Komitəsinin mitinq müraciətinə verilən bu absurd cavabı başqa cür izah etmək o qədər də məntiqli görünmür. Bu yanaşma heç xalqları sülhə hazırlama prosesinin də tərkib hissəsi deyil".

Qeyd edək ki, QK-nın artıq üçüncü dəfədir ki, mitinq müraciətlərinə mənfə cavab verilib. Ötən il sentyabrın 29-da komitə mitinq keçirməyə nail olsa da, ondan sonra 24 noyabr və 15 dekabrda mitinq icazəsi üçün etdiyi müraciətlərə BŞİH rədd cavabı verib.

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Məsəvat"

Dünya şou-biznes aləminin qaydaları çox sərttir - istedadı, bacarığı olmayan heç kim burada uğur qazanıb, irəliyə gedə bilməz. Səsi olmayıb dünyada tanınmaq, albom satıb pul qazanmaq bugünkü dünyada nonsensdir.

Nə qədər qərribə də olsa, Azərbaycanda şou-biznes də "yerli" xüsusiyyətləri ilə dünya şou-biznesindən kəskin fərqlənir. Belə ki, hər sahədə olduğu kimi, burada da arxası, daha dəqiq ifadə etsək, arxalı sponsoru olmasa kiminsə ulduzunun parlaması mümkün məsələdir. Maraqlıdır ki, dünyada sponsorluq qanuni fəaliyyət növlərindən biri sayılır. Kimsə, hansı şirkətsə istedadı olan birinə dəstək verirsə, bunu açıq formada və qanunlara uyğun həyata keçirir. Bu, hər sahədə, o cümlədən şou-biznesdə də belədir. Azərbaycan şou-biznesində isə sponsorluq ifaçıların, daha doğrusu, özünü ifaçı hesab edənlərin əsas uğur mənbəyinə çevrilib. Və kiçik istisnalarla (hər hansı böyük şirkətin rəsmi sponsorluğu və sair), bu sponsorluq hər hansı qanunla tənzimlənmədən, cəmiyyətə heç bir informasiya verilmədən həyata keçirilir. Məsələn, ciddi bir istedadı, ifa qabiliyyəti olmayan biri eyni vaxtda bütün televiziyanın ulduzuna çevrilir, mahnıları radioların efrini bəzəyir. Bir

Ucuz müğənnilərin bahalı həyatlarının arxasındakı məmur-sponsorlar

Büdcə pullarını talayan bəzi məmurların hesabına parlayan "ulduz"lar at oynadır, ekranı, efiri işğal edir

neçə aylıq "raskrutkadan" sonra bu ifaçı cəmiyyətə ulduz kimi sınırlar. Bir çox hallarda bu proses illərlə davam edir. Və bu əksər hallarda "ulduz" parladiğı kimi qəfildən də sönür. Üstündən nə qədər keçəndən sonra məlum olur ki, həmin dövrdə ifaçını parlayan istedadı deyil, sponsorunun pulu imiş. Səxavətlə verilən pullar hesabına aylarla, bəzənsə illərlə televiziya ekranlarında, radio efrirlərində "ulduza" çevrilibmiş...

Sponsorluq məsələsi də Azərbaycanda dünyada qəbul olunan anlamından xeyli uzaqlaşmış. Belə ki, dünyada sponsor qismində adətən varlı iş adamları, biznesmenlər, yaxud hansısa şirkətlər çıxış edir. Azərbaycanda isə ən "səxavətli" sponsorlar - dövlət məmurları sayılır. Düzdür, bizdə

də varlı iş adamlarından müğənnilərə sponsorluq edənlər olur. Məsələn, Azərbaycan əsilli Rusiya milyarderi Telman İsmayilov uzun müddət bizim tanınmış müğənnilərə sponsorluq edib. Hazırda onun belə imkanları olmasa da, ən azından zamanında T.İsmayilovla dostluqlarını üstünlük kimi təbliğ edən müğənnilərin onun yaxşılıqlarını unutduqlarını söyləmək mümkün deyil...

Qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan şou-biznesində parlamaq üçün ən uğurlu variant məmur sponsorluğudur. Hətta bir çox məmurlar var ki, ayı-ayrı vaxtlarda bir neçə "ulduz"a sponsorluq etməkləri ilə tanınıblar. 2005-ci ildə aşkarlanan Hacı Məmmədov qruplaşmasının cinayət dosyasında ona yaxın Azərbaycan müğənnilərinin adı keçirdi. Onların ara-

sında xalq artisti olanlar da vardı...

İndinin özündə də "ulduzu" parlayan bir çox müğənnilərin arxasında bu və ya digər məmurun dayandığına dair məlumatlar şou-biznes aləmində, TV çevrələrində heç kimə sirt deyil. Böyük əksəriyyəti qadınlar olan bu "ulduz"lar öz reklamları üçün pulu xəzəl kimi səpirlər. Eyni zamanda onlar bahalı avtomobilləri, evləri, əmlakları, gəzdikləri xarici istirahət mərkəzləri, hətta plastik əməliyyatları ilə öyünməkdən, gündəmə gəlməkdən çəkinmirlər.

Şou-biznes aləminə bələdçiliyi olan hər kəs hansı ifaçını kimin, hansı məmurun maliyyələşdirdiyini rahatlıqla söyləyə bilər. Düzdür, bunu heç kim açıq yazsa, ictimaiyyətdə də bilmir - çünki

sponsorun adı məlum olsa belə, sponsorluq fəaliyyəti qanun əsasında həyata keçirilmədiyi üçün heç bir müğənni arxasında dayananın adını rəsmən etiraf etmir. Səbəb isə çox sadədir - əvvəla, məmurların sponsorluq fəaliyyəti qanunla qadaqlanmışdır, ikincisi və ən əsası isə onlar "ulduz" düzəltməyə sərf etdikləri vəsaiti heç də qanuni yollarla əldə etmirlər. Heç bir məmur bir ifaçıya sərf etdiyi yüz minlərlə manat pulun mənbəyini açıb göstərə bilməz. Çünki mənbə korrupsiya və büdcə vəsaitlərini mənimsəmənin ən müxtəlif yollarıdır. Dolayısı ilə götürdükdə, bu gün ulduzu parlayan bir çox ifaçıların əslində Azərbaycanın dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyini rahatlıqla söyləmək

mümkündür. Çox sadə bir səbəbdən ki, məmurlarımız əldə etdikləri qanunsuz gəlirlərin bəlkə də hamısı büdcə vəsaitləridir. Təsəffü deyil ki, işdən çıxarılan məmurların böyük əksəriyyətinin iri həcmli var-dövləti, daşınar və daşınmaz əmlakları da üzə çıxır. Bir çox hallarda isə məmurlar özləri və yaxud övladları bahalı "oyuncaq"larını nümayiş etdirməkdən çəkinmirlər. Bəzən hansısa bir rayonun icra strukturlarında orta səviyyəli vəzifəni tutan birinin övladı elə bahalı avtomobillər sərgiləyir ki, heyretlənməmək olmur.

Bu gün şou-biznes aləmində TV və radioların efrinə çıxmaq, kliplər, hətta filmlər çəkilməyin nə qədər bahalı bir proses olduğu hər kəsə məlumdur. Bu baxımdan, məmurların büdcə vəsaitləri hesabına ifaçıları "ulduz" etmək üçün sərf etdikləri milyonlarla manat hər bir vətəndaşın cibindən oğurlanmış pullardır. O pullar neçə minlərlə yeni iş yerinin açılmasına, səhiyyə, təhsil xərclərinin artırılmasına sərf olunmaqdan, hansısa istedadsız birinin kaprizlərinin reallaşdırılmasına yönəldilir...

□ TURQU, "Yeni Müsavat"

Dünya elektron ticarət dönəmi: biz bu prosesə niyə gecikirik...

Vüsalə Əhmədova: "Nağdsız ödənişlərin payının artırılması bizə "kölgə iqtisadiyyatından" müəyyən qədər qurtulmağa imkan verə bilər"

Bu gün rəqəmsallaşan dünyanın gündəmində olan əsas məsələlərdən biri də nağdsız hesablaşmalar və elektron ticarətdir. İnkişaf etmiş ölkələrdə nağdsız hesablaşmalar ümumi ticarət dövriyyəsində böyük yer tutur. Azərbaycanda isə əhalinin əksəriyyəti maaş və pensiyalarını plastik kartlarla alsalar da, nağd şəklində xərcləmək vərdişindən imtina etmək istəmirlər. Bu səbəbdən ölkəmizdə elektron ticarətin inkişafı da gecikir.

Bəs əhalinin elektron ticarətə, nağdsız ödənişlərə cəlb edilməsi üçün nə etmək lazımdır?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Vüsalə Əhmədova bildirdi ki, dünyada elektron ticarətin həcmi böyük sürətlə artmaqdadır: "Elektron ticarət internet vasitəsilə onlayn və ya offlayn icra edilən əməliyyatlar sayılır. Termin məhz keçən əsrin sonlarında IBM şirkəti tərəfindən yaradılmış, 1980-ci ildən etibarən "Ford", "Peugeot", "General Motors" və "Nissan" kimi iri miqyaslı avtomobil istehsalçıları internet-mağazalardan istifadə etməyə başlayınca geniş vüsət almışdı. 2000-ci ildən başlayaraq isə əsasən Amerika və Avropa şirkətləri öz məhsul və xidmətlərini internet vasitəsilə təqdim etməyə başladılar. 2012-ci ildə global miqyasda 25 faiz olan e-ticarət, son üç ildə 60 faizə yüksəlib. E-ticarət həcminə görə ilk beşlikdəki ölkələr ABŞ, Çin, İngiltərə, Yaponiya və Al-

maniya. Onlayn ticarət dövriyyəsi 2016-cı ildə 2 trilyon dollar olduğu halda, 2018-ci ildə global e-ticarət həcmi 2,5 trilyon dollar səviyyəsinə çatıb, 2020-ci ildə isə bu rəqəmin 4 trilyon dollar olacağı gözlənilir".

Ölkəmizdə e-ticarət dövriyyəsinin pərakəndə ticarət dövriyyəsindən dəfələrlə aşağı olduğunu deyən ekspert bu sahədə qonşu Türkiyədən geridə olduğumuzu vurğuladı: "Ölkəmizdə hazırda istifadədə olan cəmi bank kartlarının sayı 5 milyon 558 min ədəd təşkil edir ki, onların da 2 milyon 545 min ədədi sosial, 1 milyon 702 min ədədi əmək haqqı, 745 min ədədi isə digər kartlardır. İnsanlarımızın böyük əksəriyyəti əmək haqqı və təqaüd kartlarından yalnız nağd pulun çıxarılması üçün istifadə edirlər. Müqayisə üçün bildirmək istəyirəm ki, Türkiyədə istifadədə olan bank kartlarının sayı 131 milyon 600 min ədəddən çoxdur. Burada hər 5 kredit kartından 2-si internet alış-ve-

rişində istifadə olunur. Rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadənin sözlərinə görə, Azərbaycanda elektron kommersiya dövriyyəsi 2017-ci ildə 46 milyon 227 min manata yüksəlib. Göründüyü kimi, hər nə qədər yüksəlmə qeydə alınsa da, ölkəmizdə e-ticarət dövriyyəsi pərakəndə ticarət dövriyyəsinə dəfələrlə aşağıdır. Bundan əlavə, hazırda BMT-nin Ticarət və İnkişaf Konfransının (UNCTAD) B2C elektron kommersiya indeksində Azərbaycan 144 ölkə

arasında 68-ci yerdədir".

V.Əhmədova hesab edir ki, ölkəmizdə elektron ticarətin genişlənməsi üçün hökumət müəyyən güzəştlər təklif etməlidir: "Xatırladım ki, 2016-cı ildə hökumətimiz internet saytlarından ediləcək onlayn alış-verişlər üçün 18 faizlik ƏDV tətbiq etdi. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda "Elektron ticarət haqqında" Qanun qəbul edilib. Qanun elektron ticarət qaydalarından tutmuş, işlərin və xidmətlərin təqdim edilməsi, elektron ticarətin iştirakçısı olan satıcı və alıcıya dair tələb-

ləri müəyyən edən normalara dək özündə ehtiva edir. Vergi Məcəlləsinə də rəqəmsal iqtisadiyyat çərçivəsində aparılan əməliyyatların vergiyə cəlb edilməsinin işlək mexanizmini müəyyən edən müddəalar əlavə edilib. Qeyri-rezidentlər tərəfindən Azərbaycan rezidentlərinə elektron ticarət qaydasında göstərilən xidmətlərdən, ödəməni həyata keçirən bank tərəfindən ƏDV hesablanır və alıcının vəsaiti hesabına tutulmaqla dövlət büdcəsinə ödənilir. İnternet şəbəkəsi vasitəsilə elektron kitabların,

audio-vizual materialların, qrafik təsvirlərin, virtual oyunların, proqram təminatlarının yüklənməsi də qeyri-rezidentin göstərdiyi iş və xidmət hesab edilməklə ƏDV-yə cəlb edilir. Hazırda demək olar ki, elektron ticarət xüsusən sahibkarlar üçün sərfəlidir. Elektron ticarətin ölkəmizdə geniş vüsət alması üçün müəyyən vergi güzəştlərinin tətbiq edilməsi vacibdir. E-ticarəti ƏDV-dən azad etməklə istehlakçılar üçün daha sərfəli hala gətirmək olar. Bundan əlavə, ölkəmizdə bir çox onlayn market saytları özlərinin fiziki ünvanlarını göstərmirlər, bu isə alıcıların internet mağazalara inamını azaldır. Digər bir səbəb kimi, e-ticarət saytlarında və hətta böyük şirkətlərin saytlarında belə axtarış motoru optimallaşdırılması aşağı səviyyədedir, onlayn marketlərin bloqunun mövcud olmadığını da qeyd etmək istəyirəm. Amazon, E-bay, Aliexpress kimi dünyanın nəhəng elektron ticarət platformalarının Azərbaycana çatdırılma xidməti yoxdur. Ümumiyyətlə, vətəndaşların plastik kartla ödəniş etməkdə maraqlı olmaları üçün il ərzində həyata keçirdikləri ödənişlərin 5-7 faizinin bonus şəklində vətəndaşın hesabına yüklənməsini tövsiyə edərdim. Nağdsız ödənişlərin payının artırılması bizə "kölgə iqtisadiyyatından" müəyyən qədər qurtulmağa imkan verə bilər. Kağız pulların az istifadəsi ölkədə cinayətkarlığın sayının azalmasında da mühüm rol oynayır".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"

DTX-nin həbs etdiyi casus: ondan hansı məqsədlə istifadə ediləcəkdi?

İlham İsmayıl: "Avropanın hansısa ölkəsindən heç kim ona deyəsi deyildi ki, get Mingəçevirdə harada hərbi hissə olduğunu öyrən, demək..."

Xəbər verildiyi kimi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində (DTX) davam edən istintaq-əməliyyat tədbirləri zamanı Azərbaycan vətəndaşı, Mingəçevir şəhər sakinini Ələkbərov Anar Vaqif oğlu dövlətə xəyanət cinayətində şübhəli şəxs qismində saxlanılıb. Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İctimai əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, müəyyən olunub ki, Anar Ələkbərov 2016-cı ilin mart ayında xarici ölkə ərazisində xarici xüsusi xidmət orqanları nümayəndələri tərəfindən maddi maraq müqabilində məxfi əməkdaşlığa cəlb edilib.

Həmin şəxslər A.Ələkbərova xaricdə ticarət əlaqələri olan bəzi Azərbaycan Respublikası vətəndaşları barədə məlumat toplayıb, onları müxtəlif işgüzar münasibətlər zəminində xarici xüsusi xidmət orqanlarının əlaqəsinə cəlb etməklə, Azərbaycan xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşları və Azərbaycanda fəaliyyət göstərən konkret ölkələrin səfirliklərinin nümayəndələri, Müdafiə Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsi haqqında məlumat toplamaq barədə tapşırıqlar verib. A.Ələkbərov öten müddət ərzində bu tapşırıqların yerinə yetirilməsi istiqamətində konkret işlər görüb.

Araşdırmalar zamanı A.Ələkbərovun Azərbaycanın dövlət təhlükəsizliyi maraqlarına zidd olaraq topladığı və gizliliyinin qorunduğunu güman etdiyi mobil internet təminatından istifadə etməklə xarici xüsusi xidmət orqanlarına ötürüldüyü məlumatlar əldə edilib, iş üzrə digər çoxsaylı dəlillər toplanılıb, o, cinayət əməllərini etiraf edərək, təfərrüatları barədə ətraflı məlumatlar verib.

A.Ələkbərov Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcələsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunaraq məhkəmənin qərarı ilə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Bəs bu cür casuslar necə seçilir? Nə üçün həbs edilənlərin hansı ölkəyə işlədikləri açıqlanmır?

"Yeni Müsavat" a danışan təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl bildirib ki, Qərbin casusları aşkarlanan zaman onlarla bağlı məlumat adətən tam yayılır: "Bizim şimalda və cənubda olan iki qonşumuzun casusu yaxalanan zaman, bu ölkələrin adları açıqlanmır. Səbəb də odur ki, həmin ölkələrlə münasibətləri pozmaq istəmirik. Ümumiyyətlə, bu cür təcrübə mövcuddur. Əvvəllər belə məsələlərlə bağlı heç bir məlumat açıqlanmırdı. İndi isə ictimaiyyətə məlumat verilir. Məlumat verilməsinin üstün cəhəti ondan ibarətdir ki, bir qədər profilaktik tədbir daşıyır və vətəndaşlar bilirlər ki, bu cür işlərin axırı yoxdur. Əvvəl-axır bu məsələlərlə bağlı işləmək mümkündür. Yeri gələndə lap şimal və cənub qonşularımızın da adları çəkilməlidir. Vətəndaş da bilməlidir ki, bu ölkələr bizə münasibətdə dost, qonşu münasibətində deyil".

Bu şəxslərin hansı prinsiplər əsasında seçilməsinə gəlinə isə ekspert aşağıdakıları bildirib: "Bu cür casuslar adətən informasiyalı olmasına görə seçilir. Ancaq xüsusilə cənub qonşumuz şəxsin informasiyalı olub-olmamasına diqqət etmədən çalışır ki, onu ələ keçirsin. Onun qarşısında qoyulan informasiyalara diqqət etməyə görə, bu məlumatları hər kəs iki dəfə müəhlə etməklə toplaya bilər. Məsələn, baxar ki, hərbi hissə harada yerləşir, içəridə nə qəddər adam var, silahlanması nədən ibarətdir və sairə. Deyim ki, qonşuların özləri də bu informasiyanı çox yaxşı bilirlər. Sadəcə olaraq, bu adamı cəlb etmək, özlərindən tam asılı hala salmaq üçün belə yüngül informasiyalar verirlər ki, gedib öyrənsin. Şəxs gəlib, bu informasiyanı öyrənərək, onlara ötürür. Bu zaman artıq onun cinayət tərkibi dəqiqdir. Ondan sonra şəxsə hədə-qorxu gəlirlər ki, geri çəkilməyəcəkdi"

maiyyyətə məlumat verilir. Məlumat verilməsinin üstün cəhəti ondan ibarətdir ki, bir qədər profilaktik tədbir daşıyır və vətəndaşlar bilirlər ki, bu cür işlərin axırı yoxdur. Əvvəl-axır bu məsələlərlə bağlı işləmək mümkündür. Yeri gələndə lap şimal və cənub qonşularımızın da adları çəkilməlidir. Vətəndaş da bilməlidir ki, bu ölkələr bizə münasibətdə dost, qonşu münasibətində deyil".

maqəddərində aşkar olunarsan, səni həbs edərlər. Bu zaman isə şəxsə tamamilə başqa tapşırıq verirlər. Artıq terror-təxribat işləri ilə bağlı tapşırıqlar verilir, onu daha radikal işlərə qoşa bilərlər. Əgər dinlə bağlıdırsa, dinlə, başqa səbəblərlə əlaqə-dərsə, həmin səbəblərlə bağlı istifadə edərlər. Hərbi hissələrimizdə vətənə xəyanət edən bir sıra xainlər aşkar çıxarılmışdı. Onlara pul verilməmişdi ki, bu işə girib, bizə informasiya ötür. Belə hallar da baş verə bilər. Azərbaycanda işə götürülmə münasibətlərini bildikləri üçün maksimum çalışırlar ki, bundan istifadə etsinlər. Əlbəttə ki, Qərb və digər dövlətlər üçün Azərbaycanda maraqlar tamamilə başqadır. Almaniyadan və yaxud da Avropanın hansısa ölkəsindən heç kim ona deyəsi deyildi ki, get Mingəçevirdə harada hərbi hissə olduğunu öyrən. Çünki hərbi hissənin yerləşməsinə hər kəs kosmosdan baxaraq çox gözəl bilir. Bu, Qərbə lazım deyil və Qərb burada ideoloji diversiya, təxribat aparmaq istəmir. Bütün bu ideoloji, terror-təxribat işlərinin hamısı bizim şimal və cənub qonşumuzdan gələn məsələlərdir. Adlar çəkilməsə də, bunu hamımız bilirik. Xüsusilə də cənub qonşumuz, şəxsin informasiyalı olmasından asılı olmayaraq, Azərbaycan müstəqillik əldə etmədən bəri qatıq satan qadınları belə maksimum cəlb edib, dillərindən kağız alıblar ki, zamanında o, bunlara işləsin".

Ekspert bu istiqamət üzrə DTX-nin gördüyü işləri yüksək qiymətləndirib: "DTX son zamanlar vətənə xəyanətlə bağlı xeyli adamları ifşa edib. Bu, çox yaxşı haldır. Xüsusi xidmət orqanlarının ələ bir nömrəli vəzifəsi də budur. Əks-kəşfiyyatın başında duran məsələ vətənə xəyanətdir. Yəni düşmənin casusunu burada ələ keçirməkdən yüksək səviyyəli əməliyyat yoxdur. Hiss olunur ki, DTX bu istiqamətdə olan əməliyyat şəraitinə çox ciddi nəzarət edir və bir-bir həmin xainləri aşkar edir. Hamısını aşkar etmək mümkün deyil. Çünki onlar da məxfi işləyirlər. Lakin buna baxmayaraq, şəxslərin bir-birini aşkarlanması ikitərəfli müsbət hadisədir. Digər vətəndaşları da ayıq-sayıq olur. Bu yaxınlarda bir informasiyada oxudum ki, ziyarətə gedən zəvvarları belə ələ alırlar. Maksimum çalışırlar ki, gəncləri ələ alsınlar, onlara müəyyən tapşırıqlar verib, hədə-qorxu gəlsinlər. Ona görə də bu məsələdə vətəndaşlarımız da diqqətli olmalıdır. Məsələnin mətbuata çıxmasında həm də maraqlanma xətti var. Bu, təkcə informasiya məsələsi deyil. Konkret olaraq əməliyyat nəticəsində tutulan şəxsə gəlinə isə deməli, onun qarşısında xaricdəki diplomatlarla bağlı məsələlər də qoyulub".

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Eldar Mahmudov ətrafında nə baş verir- əsas fiqurant həbsdən buraxılmadı

Son iki gündə "MTN işi" nə görə həbs edilən şəxslərlə bağlı məhkəmə qərarları sabiq milli təhlükəsizlik nazirinin ətrafında yeni təhlükəli proses kimi qiymətləndirilir

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun əmisi oğlu Vüqar Mahmudovun barəsində olan həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz olunması ilə bağlı vəsatət rədd edilib. Fevralın 12-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə hakim Elmar Rəhimovun sədrliyi ilə baş tutan prosesdə qərar elan edilib. Qərara görə, Vüqar Mahmudovun vəkili Hikmət Əliyevin apelyasiya şikayəti təmin olunmayıb.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Antiterror Mərkəzinin şöbə rəisinin müavini vəzifəsində işləmiş və faktiki olaraq nazirin köməkçisi funksiyasını həyata keçirmiş polkovnik-leytenant Vüqar Mahmudov həmin nazirliyin vəzifəli şəxsləri barəsində Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində istintaq olunan cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilib. 2017-ci ilin noyabr ayının 3-də onun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

1996-cı ildə İqtisad Universitetinin iqtisadiyyatın idarəedilməsi fakültəsini bitirən Vüqar Mahmudov qeyri-rəsmi səlahiyyəti nazir müaviniyindən yuxarı olub. Əsasən MTN tərəfindən cəzalandırılan şəxslərdən yığılan pullar Vüqar Mahmudov tərəfindən toplanaraq nazirə çatdırılmış. İddiyə görə, onun xidməti otağında çoxlu sayda iri seyflər olub ki, onlar yığılan pulların saxlanması üçün istifadə olunub.

Verilən məlumatda bildirilir ki, 2004-cü ildə işə qəbul olunan Vüqar Mahmudov 2005-ci ildə "Hərbi xidmətlər

gore" medalı, 2006-cı ildə "Vətən uğrunda" medalı, 2008-ci ildə "İgidliyə görə" medalı, 2012-ci ildə isə "Vətənə xidmətə görə" ordeninin 3-cü dərəcəsi ilə təltif edilib, qısa müddət ərzində leytenant rütbəsindən polkovnik-leytenant rütbəsinə yüksəlib.

MTN tərəfindən cəzalandırılan şəxslərdən yığılan pullar Vüqar Mahmudov tərəfindən toplanaraq bu haqda nazirə məruzə olunmuş. Vüqar Mahmudov Eldar Mahmudovun adından daha çox Bakitərafı kəndlərdə xeyli sayda torpaq mənimsədiyi deyilir.

Məlumatlara görə, Vüqar Mahmudov özünü ittihamlar üzrə təqsirli bilmir, ittihamları qəbul etmir. Vüqar Mahmudovun həbsinin ilk günlərində yayılan məlumatlarda bildirilirdi ki, ondan sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovla bağlı ifadə ala bilərlər. Yada salaq ki, Vüqar Mahmudov həbs olunan günlərdə Eldar Mahmudovu da Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə çağırıb dindirirdilər. Həmin günlərdə belə ehtimallar vardı ki, sabiq naziri həbs edəcəklər. 4 dəfə dindirilən Eldar Mahmudov sonradan istintaqa çağırılmadı.

Yeri gəlmişkən, fevralın 11-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi (MTN) Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev, Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov, həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev və Elşad Əzizovun barəsində olan hökmdən verilən şikayət üzrə məhkəmə də başa çatıb. Prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin apelyasiya şikayəti təmin edilməyib, birinci instansiya məhkəməsinin çıxardığı hökm dəyişdirilmədən qüvvədə saxlanıb. Son iki gündə MTN işinə görə həbs edilən şəxslərlə bağlı qərarlar E.Mahmudov ətrafında yeni təhlükəli proses kimi qiymətləndirilən də var...

ORXAN,
"Yeni Müsavat"

Fevralın 12-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirildi. Spiker Oqtay Əsədov öncə bildirdi ki, Türkiyə Böyük Millət Məclisi (TBMM) tərəfindən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə əlaqədar pul sikkəsi hazırlanıb.

Bu münasibətlə o, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin TBMM sədri Binəli Yıldırma Milli Məclis adından təşəkkür etdi. Daha sonra spiker dedi ki, prezident İlham Əliyev deputat Zahid Orucun Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Bu münasibətlə də spiker bütün deputatların adından Z.Orucu təbrik etdi. Deputatlar da alqışlarla təbrik və təşəkkürə həmrəyliklərini ifadə etdilər.

Deputat Aydın Mirzəzadə dedi ki, Azərbaycan-Türkiyə dostluğu əbədidir, bu qardaşlıq əbədi olacaq. O, "Azərbaycan həmişə Türkiyənin yanında olub və olacaq" deməklə B.Yıldırma təşəkkür etdi.

Deputat Fazil Mustafa isə parlamentarların və media mənsublarının diqqətini çox vacib məsələyə yönəltdi: "Bu gün Azərbaycanda ən vacib məsələlərdən biri kitab və mətbəə məhsulları üzərindən Əlavə Dəyər Vergisinin (ƏDV) tamamilə ortadan qaldırılmasıdır. Ən yüksək ƏDV bizzədir, yəni 18%. Halbuki Türkiyədə bu rəqəm 8% olmasına rəğmən bunu çox hesab edərək tamamilə ortadan qaldırırlar. Qonşu Gürcüstanda bu vergi, ümumiyyətlə, yoxdur. Orada kitabdan, çap avadanlıqlarından, hətta ölkəyə xaricdən gətirilən kitablardan ƏDV tutulmur. Belarussda isə bütün kitab mağazaları kirayə haqqından azad dırlar. Çünki bu dövlətlərdə kitabın əlçatanlığı və oxuyan cəmiyyət hədəfi qarşıya qoyulub. Çap məhsulları üzərindən ƏDV mütləq götürülməlidir. Əgər cəmiyyətin intellektual inkişafını istəyiriksə, əgər normal orta təbəqənin formalaşmasını istəyiriksə! Bu kitabın satış qiymətinə ən azı 20% öz təsirini göstərəcək, kitab çapını, tərcümanı, xaricdən kitab gətirilməsini stimullaşdıracaq və kitab bazarını canlandıracaq. Fikrimcə, normal dini ədəbiyyat üzərindəki ifrat qadağa ortadan qaldırılmalıdır".

Deputat Vahid Əhmədov prezidentin sərəncamı ilə bank əmanətlərinin sığortalanması ilə bağlı addım atılmasına diqqət çəkdi və dövlət başçısının qərarını yüksək qiymətləndirdi. "Prezident sərəncamı ilə əmanətlərin sığortalanması həm bank sistemində sağlamlaşmanın həyata keçirilməsinə imkan verəcək, həm də əhəlinin banklara inam və etibarının artmasına səbəb olacaq" - deyərək, V.Əhmədov bildirdi. Qeyd etdi ki, əmanətlərin təqribən

Parlament valyuta dəyişmə məntəqələrinə "yaşıl işıq" yandırdı

Milli Məclisdə qəzet kağızı üzərindən ƏDV-nin götürülməsi təklif olundu; "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" və "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında" qanunlara mühüm dəyişiklik edildi

42 faizi 3 illik müddətə banklara qoyulan əmanətlər idi. Deputat digər həlli vacib məsələyə də toxundu: "Narahatlıq doğuran daha bir məsələ dollarla olan kreditlərdir. Yəqin ki, prezident bu məsələnin həlli ilə bağlı da addım atacaq". V.Əhmədov ölkə prezidentinə bu məsələ ilə bağlı xahişini də səsləndirdi. "Hazırda məhkəmələrdə 200 minə yaxın kredit borcları ilə bağlı işlər var" - V.Əhmədov bildirdi. O, deputat həmkarı Əli Məsimli ilə birgə bank kreditləri ilə bağlı təkliflər hazırlayıb müvafiq qurumlara təqdim etdiklərini də xatırladı.

Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzov dövlət başçısının son zamanlar atdığı addımları yüksək qiymətləndirdi. "Cənab prezident həm xidmətinin, həm də təminatın yaxşılaşdırılması ilə bağlı addımlar atır", komitə sədri bildirdi. O qeyd etdi ki, bir sıra hallarda biz dövlət başçısının atdığı addımların əhəliyyə çatdırılması istiqamətində zəruri təbliğat işləri aparılır. S.Novruzovun sözlərinə görə, bəzi qruplar sosial şəbəkələrdə iddia edirlər ki, guya onlar mitinq keçirəndən sonra dövlət başçısı şəhid ailələri ilə bağlı addım atıb: "Halbuki cənab prezident bu məsələnin araşdırılması ilə bağlı xeyli əvvəldən tapşırıq vermişdi və araşdırmalar aparıldı, sonda addım atıldı, əlavə 35 milyon vəsait ayrıldı. Həmçinin minimum əmək haqqının artırılması ilə bağlı qərarı bir qrup xaricdə oturan şəxslər öz adlarına çıxmağa çalışırlar".

Deputat Əli Məsimli ölkə başçısının son qərarlarına diqqət çəkərək ölkədə yeni dönəmə start verildiyini vur-

ğuladı. "Prezident seçkilərindən sonra Azərbaycanda struktur islahatlarının yeni mərhələsi başlayıb", deyən deputat əlavə etdi ki, islahatlar xalq tərəfindən dəstəklənir. Bununla belə, Ə.Məsimli ölkədəki qiymət artımından narahatlığını da ifadə etdi: "Cənab prezident sünü qiymət artımına qarşı mübarizə aparmaq üçün tapşırıqlar verir. Lakin bəzi sahibkarlar bayramları bəhanə gətirərək, qiymətləri qaldırırlar". Deputat Novruz bayramı ərəfəsində sünü qiymət artımına qarşı mübarizənin ciddi şəkildə aparılmasını zəruri saydı.

Deputat Fərəc Quliyev Azərbaycandakı siyasi məbuslarla bağlı siyahılar hazırlayıb Avropa təşkilatlarına göndərən şəxslərə xitab etdi. O, həmin mürciətlərin müəlliflərini erməni girovluğunda olan Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevlə bağlı da Qərb təsisatlarına müraciətlər etməyə çağırır.

İclasda ədliyyə nazirinin müavini Vilayət Zahirov Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən orqanın illik məruzəsini təqdim etdi. Dedi ki, 2018-ci ildə bələdiyyələrin 143 vəzifəli şəxsləri barəsində inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilərək məhkəmələrə göndərilib. Həmin protokollar üzrə 133 bələdiyyə sədri inzibati məsuliyyətə cəlb edildi. Bildirdi ki, "2019-cu ilin dövlət büdcəsi haqqında" Qanunda ilk dəfə olaraq bələdiyyələrə 1 milyon manat subvensiya ayrılıb.

Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə hesabatı müsbət qiymətləndirdi.

Deputat Qüdrət Həsəno-

liyev ölkə prezidentinin islahatlarla bağlı atdığı addımları təqdir etdi. Dedi ki, bu addımları öz adına çıxmağa çalışan radikal qüvvələrə baş qoşmağa dəyməz: "Məntiqlə, radikal qüvvələr ölkədəki islahatları təqdir etməlidirlər. Amma onlar şantaj yolu ilə bu islahatların dayandırılmasını istəyirlər".

Q.Həsənoğlu prezidentin şəhid ailələri ilə görüşündən, həmçinin zəlzələ

qətimizi əsas məqsədimizə yönəltməliyik". B.Muradova hamını vahid məqsədə, Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə töhfə verməyə çağırır.

Milli Məclis Xəzər dənizi ilə bağlı imzalanmış sənədləri müzakirəyə çıxartdı. Layihələrlə bağlı parlament sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərov məlumat verdi. Bildirdi ki, layihələr Azərbaycanın milli maraqlarına cavab verir və Konvensiyanın imzalanmasından sonra Xəzər

yandırılıb. Lakin insanların həyat və sağlamlığının qorunması, dövlətin təhlükəsizliyinin və iqtisadi maraqlarının müdafiəsi məqsədilə qanunun müvafiq maddəsində göstərilən hallarda yoxlamaların həyata keçirilməsinə icazə verilir. Təklif edilən dəyişikliyə əsasən bu siyahıya maliyyə bazarlarında aparılan yoxlamalar da əlavə edilib.

Bundan başqa, parlament Azərbaycanda "Valyuta tənziimi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini qəbul etdi. Dəyişiklik valyuta mübadiləsi fəaliyyətinə lisenziyaların verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsini nəzərdə tutur. Xatırladaq ki, qanuna görə, maliyyə

bölgəsində ağbirçək ananın əlini öpməsindən əhəlinin duyğulandığını söylədi. Bələdiyyələrlə bağlı hesabatı münasibət bildirən Q.Həsənoğlu hesabata bəzi məqamlara tənqidi yanaşdı. Dedi ki, bələdiyyələrin tərəqqiyə nail olduğunu demək olmaz: "Bələdiyyələrlə bağlı "tərəqqi" sözünün işlədilməsi doğru deyil. Çünki qeyd olunur ki, bələdiyyə tərəfindən 50-dən artıq kommersiya qurumu yaradılıb, amma onların yarından çoxu artıq işləmir. Əgər yaradılan kommersiya təşkilatlarının böyük əksəriyyəti işləmirsə, onda bələdiyyə üzvləri üçün təşkil olunan seminarların nəticəsi harada qaldı?"

Deputat Çingiz Qənizadə isə hesabatdakı bəzi məqamlarla bağlı fikirlərini bölüşməklə yanaşı, hesabatı təqdir etdi. O, ölkə gənclərini ilin sonlarında keçiriləcək bələdiyyə seçkilərində iştirak etməyə çağırır.

Çıxışlardan sonra illik məruzə səsə qoyuldu və qəbul edildi.

Milli Məclis sədrinin müavini Bahar Muradova prezidentin islahatlarla bağlı addımlarından və bu addımlara bəzi qüvvələrin münasibətindən bəhs etdi. B.Muradova bildirdi ki, Azərbaycan dövlətinin öz vətəndaşının yanında olması heç vaxt şübhə doğurməyib: "Bu, ardicil və məqsədyönlü bir siyasətdir. Biz bunun içərisindəyik, əksini söyləyənlər də bunu görürlər. Amma təbii ki, məqsəd başqadır, gündəmi dəyişməkdir. Əsas məqsəd qarşımızda dayanan vacib niyyətdən və məqsəddən yayındırmaqdır. Biz bunları nəzərə alaraq diq-

rin statusundan irəli gələn məsələləri özündə əks etdirir.

Plenar iclasda "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında" Qanuna dəyişiklik layihəsi də müzakirə olundu. Dəyişikliklə Azərbaycanda vəkil olmaq istəyən şəxslərə yazılı test imtahanında müvəffəqiyyət qazanmadıqda yenidən ixtisas imtahanında iştirak etmək imkanı verilir.

Plenar iclasda "Gənclər siyasəti haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarıldı. Layihə barədə Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Ülvi Quliyev məlumat verdi.

Deputatlar Qüdrət Həsənoğlu və Tahir Rzayev layihə barədə çıxış etdilər.

Deputat Qənirə Paşayeva isə 18 yaşına çatmayan yeniyetmələrin mərc-idman oyunlarında iştirakının yolverilməzliyinin qanun layihəsində qeyd olunmasını vacib saydı: "Biz hər ay ailələrdən nə qədər məktub alırıq ki, bu uşaqlar mərc oyunlarında iştirak etməklə ailələrə faciələr gətirirlər". Deputat dedi ki, layihədə gəncliyimizlə bağlı çox önəmli məsələlər əks olunub.

Qanun layihəsi müzakirələrdən sonra ilk oxunuşda qəbul olundu.

İclasda "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi qəbul edildi. Dəyişiklik maliyyə bazarlarındakı yoxlamalara tətbiq edilən məhdudiyyətin aradan qaldırılmasını nəzərdə tutur. Xatırladaq ki, sözügedən qanuna görə, ölkədə sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamalar 2020-ci ilin sonuna qədər da-

bazarlarına nəzarət orqanı valyuta mübadiləsi fəaliyyətinə lisenziya verərkən onu müvafiq icra hakimiyyəti razılaşdırmalı idi. Təklif olunan dəyişikliklə bu məsələ aradan qaldırılır. Bununla da Milli Məclis valyutadəyişmə obyektlərinin fəaliyyətinə "yaşıl işıq" yandırmış oldu.

"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi haqqında" qanun layihəsi də müzakirəyə çıxarıldı. Qanun layihəsi haqqında məlumat verən Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruluşu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirdi ki, sənəd 9 maddədən ibarətdir. Onun sözlərinə görə, bu qanun Azərbaycanın Dövlət Gerbinin istifadəsi qaydalarını müəyyən edir. Qanun layihəsi ilə Azərbaycanın Dövlət Gerbinin istifadəsinə dair yeni məhdudiyyətlər müəyyən lənəşib. Layihəyə əsasən, Dövlət Gerbi Konstitusiyaya qanununa uyğun təsvir edilməli və nəzərdə tutulan qaydada istifadə edilməlidir. Dövlət Gerbinin oturan, ayaq basılan və natəmiz yerlərə vurulması və ya həmin yerlərdə təsvir edilməsi qadağandır. Qanunun tələblərini pozan şəxslər İnzibati Xətalər Məcəlləsinə, Dövlət Gerbi barədə təhqiredici hərəkətlər edən şəxslər isə Cinayət Məcəlləsinə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyırlar.

Birinci vitse-spiker Ziyafət Əsgərov sual etdi: "Biz himni oxuyan zaman fəraqət vəziyyətində durub oxumalıyıq, yoxsa əlimizi ürəyimizin üstünə qoymalıyıq?" Lakin bu suala konkret cavab verilmədi.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi səsverməyə çıxarılarq qəbul edildi.

□ Elşad PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

Ötən ayın ortalarında xarici işlər naziri Elmar Məmmədovla ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin baş tutan görüşü hələ də gündəmədədir. Buna səbəb də həmin görüşdə müzakirə edilən məsələlərdir.

Görüşdən sonra Minsk Qrupu həmsədrləri Azərbaycan-Ermənistan arasındakı Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə danışıqların tərəfləri qarışıqlı güzəştlərə çağırırlar, eyni zamanda xalqları

ləşdirən referendumun keçirilməsinə razılaşmalıdır. Bu güzəşt deyil, torpaqların itirilməsi deməkdir. Ona görə də Azərbaycan vasitəçilərinin bu tələbinə razılaşa bilməz. Referendum tarixinin mümkün sazişə salınması torpaqlarımızın itirilməsinə yol açması deməkdir. Rusiyanın isə əsas şərti bundan ibarətdir ki, 5 rayonun boşaldılması qarşılığında biz Dağlıq Qarabağda Rusiya qoşunlarının yerləşdirilməsinə razılaşacaq. Bu da ağır şərtidir və biz buna

beynəlxalq terrorizmlə mübarizədə son durum, Transatlantik əməkdaşlığın perspektivi və s. Münhendə Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya xarici işlər nazirlərinin bir araya gələcəyi xəbəri də yayılıb. Bu görüşdən nəticə gözləməyə dəyməz. Birincisi, ona görə ki, vasitəçi Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov dursa, məsələ aydındır, status-kvonun tərəfdarlarından biri məhz odur. Digər tərəfdən, son günlər müxtəlif mövzularda

gedə bilməz. Bu, Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə, suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qəsdidir. Danışıqlarda Rusiyanın planı budur və öz sülhməramlı qüvvələrini Qarabağla azad olunan ərazilər arasında tampon sərhəddə yerləşdirmək. ABŞ isə 7 rayonun qaytarılması Qarabağa aralıq statusunun verilməsini nəzərdə tutur. Qeyd edim ki, yenilənmiş Madrid prinsiplərində referendum çıxarılıb və burada Qarabağın hüququ statusunun təyin

Müxalifətin yeni birliyindən AXCP və Müsavata söz atıldı

"Artıq Azərbaycan müxalifəti bu iki partiyadan ibarət deyil"

Müxalifət artıq 25 ildir ki, müxalifətdədir və demək olar ki, bu müddət ərzində mümkün olan bütün birlik, blok və s. kimi birləşmə modellərini sınaqdan çıxarıb. Ancaq təəssüf ki, bu birliklərin heç bir real siyasi nəticəsi və uğuru olmayıb. Yəni bu birliklərdə siyasi səmimiyyət olmayıb və daha çox məcburiyyətdən, ya da ictimai qnağın təzyiqləri ilə atılan addımlar olduğu üçün nəticəsiz olub. Azərbaycan müxalifətinin zaman-zaman yaratdığı birlik modellərinin davam-dalaşla dağılmasının səbəblərindən birinin həmin birliklərdə AXCP və Müsavatın bir-biri ilə nüfuz savaşı olduğu sirr deyil. Ekspertlər bildirir ki, bu səmimiyyətsizliyi seçici də, xalq da çox dəqiq sezir və buna uyğun da təkpi verir. Birliklər konkret siyasi proses ətrafında və səmimiyyətlə təşkil olunmalıdır.

2019-cu ilin ilk ayından etibarən aktivləşən müxalifət düşərgəsində paralel olaraq yeni birlik modelləri də ortaya çıxmağa başladı. Qısa zamanda bir neçə formatda birlik reallaşdı da. Son zamanlar yaranan birlik modellərində maraqlıdır ki, AXCP və Müsavat təmsil olunmur. Məsələn, 23 partiyanın yanvarın 26-da təsis konfransını keçirdiyi Azərbaycan Xalq Hərəkatında adıçəkilən iki partiya yoxdur. Bəs həmin partiyaların yoxluğu birliyə təsirini necə göstərir? Onlar olmadan da daxilə bir-biri ilə mübarizə özünü göstərmir?

AXH-nin üzvlərindən olan Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruc "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bütün birliklərdə siyasi rəqabət olur. Əsas məsələ rəqabətin dağıdıcı xarakter almamasıdır: "Biz, inşallah, normal münasibətləri qoruyuruq. Rəqabət dağıdıcılığa gətirib çıxarmaz".

Ə.Orucun sözlərindən belə qənaətə gəlmək mümkündür ki, yeni birliklərin daxilində də vəziyyət heç də rəvan deyil. Rəqabət başlayıb.

Qurumun daha bir təmsilçisi olan AĞ Partiyasının sədr müavini Əhəd Məmmədli isə bildirdi ki, keçmiş baxmağın tərəfdarı deyillər. Keçmiş keçmişdə qaldı. Bu gün isə yeni siyasi konfiqurasiya dönməlidir: "Bugünkü siyasi konfiqurasiyada dünənki partiyalardan əlavə yeni partiyalar, alternativ siyasi qurumlar var. AXH də yeni partiyalar, alternativ siyasi qurumların yer aldığı yeni hərəkatdır. Yeni qurulmasına baxmayaraq AXH-yə xalq arasında ümid var. AXH bu ümidləri doğruldacaq ya yox, bunu zaman göstərəcək. AXH-nin qapıları hər kəsə açıqdır. Müsavat və AXCP-nin AXH-də olmamasının heç bir mənfi təsiri yoxdur. Artıq Azərbaycan müxalifəti bu iki partiyadan ibarət deyil".

□ E.SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Qarabağ danışıqlarında qarşılıqlı güzəştlər nə demək?

Elxan Şahinoğlu: "Azərbaycan vasitəçilərinin bu tələbinə razılaşa bilməz"

sülhə hazırlamağın vacibliyindən söz açdılar. Bütün bunlar da haqlı olaraq Azərbaycan ictimaiyyətinin etirazına səbəb oldu ki, hələ də bu etirazlar davam edir. Müzakirələrin əsasını isə qarşılıqlı güzəştlərlə bağlı həmsədrlərin çağırışı təşkil edir. Bu da səbəbsiz deyil. Çünki torpaqları işğal olan tərəf Azərbaycandır, rəsmi Bakı təcavüzə məruz qalan ərazilərini azad etmək üçün ciddi səylə çalışır. Qarışıqlı güzəştlər deyərək Minsk Qrupu həmsədrlərinin nəyi nəzərdə tutduqları çoxsaylı suallar yaradır.

Qərb Universitetinin Tədbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu burada güzəştlərdən deyil, torpaqların itirilməsindən söhbət gədir: "Azərbaycandan tələb olunan əsas güzəşt odur ki, erməni separatçıları 5 rayonu azad etməyə razılaşsın, Azərbaycan Dağlıq Qarabağda status müəyyən-

razılaşa bilmərik. Vaxtilə Dağlıq Qarabağda separatizm məhz orada yerləşən SSRİ və daha sonra Rusiya hərbi bazasının dəstəyi hesabına reallaşmışdı. Ermənilər silahları məhz həmin bazadan əldə etmişlər. Rusiya hərbiçilərinin Xocalı soyqırımında iştirakını da unutmuşuq. Bütün bunlardan sonra Azərbaycanın Rusiya qoşunlarının Dağlıq Qarabağda yerləşdirilməsinə razılaşa bilməz. Bu həftə Almaniyanın Münhen şəhərində ədəbi təhlükəsizlik konfransı keçiriləcək. Dünya iqtisadiyyatında Davos Forumunun rolu nədirsə, dünya təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirəsində Münhen konfransı o qədər əhəmiyyətlidir. Tədbirə 500 qonaq dəvət olunub. Dünyanın diqqəti 3 gün Münhenə yönələcək. Rusiyanın siyasəti həmişəki kimi əsas müzakirə predmetlərindən biri olacaq. Başqa mövzular da var: Çinin artan imkanları,

Məhəmməd Əsədullazadə: "Ermənistanla bir qarış da torpaq güzəşt olunmamalıdır"

Azərbaycan XİN-lə Rusiya XİN-in sözləri çəp gəlir. İkincisi, Ermənistanın indiki hökuməti Dağlıq Qarabağ danışıqlarında yaxasını "gedin Qarabağ erməniləri ilə razılaşın" sözləri ilə kənara çəkir. Bu yanaşma ilə isə danışıqlarda uzağa getmək olmaz".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bildirdi ki, Azərbaycan heç bir güzəştə getməməlidir: "Ermənistanla aparılan danışıqlarda xüsusi ilə vasitəçilərdən biri olan Rusiya həqiqətən Azərbaycana güzəştə getməyi təklif edir. Bu güzəşt Laçın dəhlizinin ermənilərə verilməsi, yaxud Qarabağda referendumun keçirilməsi planı var. Təbii ki, bu referendumun keçirilməsi barədə güzəştə gedilməsi Qarabağın itirilməsi deməkdir. Beş, yaxud yeddi rayon əvəzində referenduma Qarabağın Azərbaycanın birdəfəlik alınması planı. Təbii ki, Azərbaycan bu güzəştə qəti

olunması qeyd edilir. Azərbaycan danışıqlarında yalnız 7 rayonun qaytarılması və güzəşt olaraq Qarabağa öz tərkibində yüksək muxtariyyəti irəli sürür. Bununla Vaşinqton müəyyən dərəcədə razılaşır. Amma Rusiya isə bu plana qarşıdır. Hazırda ABŞ-ın başlanan vasitəçiliyinin "Bolton planını" qarşısını Moskva aldı, təşəbbüs yənidən Rusiyanın əlindədir. Münhendə Rusiya XİN rəhbəri S.Lavrovun iştirakı ilə nazirlərin növbəti görüşü keçiriləcək. Artıq bu görüş əvvəlki xoşməramlı görüşdən fərqli olaraq, İrəvanın mövqə dəyişdirəcəyinin şahidi olacağıq. Qeyd edim ki, bu mövqə dəyişikliyi statusun qorunması və real danışıqlardan yayınmaq, nəticələri olmayan prosesi aparmaqdır. İrəvan tərəfi və Moskva elə şərtlər irəli sürəcək ki, rəsmi Bakı danışıqları dayandırılmalıdır. Hesab edirəm ki, Ermənistanla bir qarış da

torpaq güzəşt olunmamalıdır. Bizim illərdir ki, müharibə aparmamağımız İrəvan üçün ən böyük güzəştdir. Azərbaycan Ermənistanla keçirilən parlament seçkiləri öncəsi Paşinyana güzəşt verdi ki, daxili siyasi sabitliyi möhkəmləndirib, nəticəsi olan danışıqlara başlasın. Göründüyü kimi, Paşinyan istəyinə çatdıqdan sonra Moskvanın təzyiqi ilə, öz hakimiyyətini saxlamaq üçün artıq danışıqlarda elə tələblər irəli sürür ki, Azərbaycanın hərbi yola əl atmaqdan başqa variantı qalmır. Daha əvvəllər danışıqlarda Azərbaycanın ciddi təzyiqlər olub güzəşt barədə, amma aprel döyüşlərindən sonra

belə təzyiqlər dayanıb. Yalnız danışıqlarda Qarabağda ermənilərin referendumuna razılıq vermə prinsipi üzrə güzəşt tələbi var. Azərbaycan buna heç bir zaman getməməli və güzəşt yalnız Qarabağa ən yüksək səviyyədə ərazi bütövlüyü çərçivəsində muxtariyyət vermək olmalıdır. Qeyd edim ki, artıq Ermənistanın baş naziri Qarabağ danışıqları barədə fərqli bəyanatlar verir. Bu bəyanatlardan görünür ki, Paşinyan ABŞ-la birgə razılaşmadan, həmçinin Azərbaycanla razılaşmanı pozur. Moskvanın iştirakı ilə danışıqlara razılıq verib".

□ Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

İslahatların sümüyü və əti

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Canlanır hər qarış yer Sumqayıtda, Xarüqələr yaradır el Sumqayıtda"

(sovet mahnısından)

Mərkəzi Bankın sədri yenə dolayısı ilə ölkədəki iqtisadi durumu tənqid etmişdir. (Bundan öncə də gizli iqtisadiyyatın ölkəmizdə böyük pay yiyəsi olduğunu demişdi). Ona sual veriblər, niyə bank kreditlərinin faizləri yüksəkdir, deyib, faizləri aşağı salmaq üçün tək Mərkəzi Bankda, pul bazarında islahatlar yetmir, gərək başqa sahələrdə də ciddi islahatlar aparılsın. Deyir növbəti illərdə çalışacağıq inflyasiyanın alternativ təsir lövbərini yaradaq. Manatın üzən məzənnəsinə lövbər atmaq lazımdır - zəhmətkeşlərimiz istəsələr bunu belə anlasınlar. Ya da heç anlamasınlar, bizim fikirlərimiz kimə maraqlıdır?

Ancaq bütün hallarda Elman müəllimin realist adam olması göz qabağındadır. Dolayısı ilə də olsa həqiqəti deməkdən çəkinmir. Bir növ, bizim iqtisadiyyatın Ezopudur. Yalan olmasın, nağıl və əfsanələrimizdəki həqiqətpərəst, cəsərtli obraza çevrilməkdədir. Çünki qiymətlər durmadan qalxırsa, inflyasiya varsa, banklar kredit faizlərini təbii ki, kəlləqarxda saxlayacaqlar. Neft iynəsi ilə manatı hallandırmmaq əlac deyil, real iqtisadi artım lazımdır. Rəqabətli sahələr yaranmalıdır. Liberal bazar iqtisadiyyatı olmalıdır. Bizdə isə bilinmir nədir. Gah özəlləşdirmə proqramı elan edirlər, gah baxırsan hansısa sahə yenidən dövlətin əlinə keçdi. Qiymətli kağızlar bazarımız, səhmdarlar, vergi ödəyən milyonçular, heç olmazsa 10 il dözüb duran yerli marka və brendlərimiz... Bunlar hardadır? Ümid edək yaxın gələcəkdə yaranacaqdır, çünki Elman müəllim hansısa islahatların gözələnildiyini bildiribdir. Hər 30 ildən bir belə ümidlərimiz yarınsa bəsimizdir. "Yeməkdən ümid yaxşıdır" məsəli olan camaata başqa nə lazımdır?

Yemək demişkən, təzəlikcə açıqlanan bir iqtisadi göstərici də vəziyyətimizin acınacaqlı olmasından xəbər verir. "Evronyus" BMT-yə istinadla dünyada ət və ət məhsullarını hansı camaatın çox yediyini açıqlayıbdir. Birinci yerdə ispanlardır - ildə adambaşına (bəlkə də "adamqarnına" yazmaq daha düzdür) 94 kiloqram ət yeyirlər. İkinci yerdə 91 kilo ilə Avstriya, üçüncü yerdə 87 kilo ilə Fransa gəlir. Ümumiyyətlə, ən çox ət yeyənlər ABŞ və Qərbi Avropa sakinləridir - orta rəqəm 80 kilodur. Azərbaycanlılar isə ildə adambaşına cəmi 31 kilo ət yeyir. ət məhsulları xüsusən azyaşlılar və yəniyətmələr üçün vacibdir. Bu, beynin, yaddaşın möhkəmlənməsi, xəstəliklərə müqavimət, qan yaratma və sairə üçün əvəzi olmayan məhsuldur. (Biololoqlar vegetarianlığa, ətədən imtinaya müəyyən orta yaşa çatandan sonra başlamağı məsləhət görürlər. Yaşlılara ət həttə zərər vura bilir). Sonra baxırsan millətin boyu çıxır. Qan azlığından rəngi ƏDV-dən azad edilməmiş qəzet kağızına oxşayır. Böyründə kimsə asqıranda sə-təlcəm olur. Asqırmaq demişkən, həmin hesabata Gürcüstan bizdən də pis durumdadır. Orada ildə adambaşına 28 kilo ət yeyirmişlər. Bəlkə qripdən ölüm halları həm də buna görədir?

Sonda iqtisadi durumdan çox narahat olmadığımı bir daha bildirirəm. Hamısı düzələcəkdir. Əsas odur xalqımız gələcəyə inamla baxır. Odur, Sumqayıtdan sevindirici xəbər almışdıq, deyir 30 gənc 1 qıza görə bi-çaqlaşmış, 4 idmançının leşini xəstəxanaya aparıblar. "Leş" deyəndə, pis olmayın, mübaliğə üçün yazdım, salamatlıqdır. Gənclər kəsici-deşici yaralarla palataya uzadılıb. Qeyrətli uşaqlardır, fəxr edirik. Düzdür, bir az aclığın səviyyəsini də göstərir, çünki 30 gənc 1 qıza görə niyə dalaşsın? Ancaq Elman müəllim söz verib, islahat olacaq. İnşallah, gələcək il bu vaxt 30 qız 1 gənc idmançının üstündə elmi-mənəvi diskussiya aparar. Cıdır düzündə.

Ermanın keçmiş prezidenti Robert Köçəryan "Həyat və azadlıq" adlı kitab yazıb. Rus dilində yazılan kitabda Xocalı canisi Köçəryan Azərbaycan torpaqlarını necə ələ keçirdikləri barədə yazıb. Kitabın Kəlbəcərin və Ağdamın nə məqsəddə işğal edildiyi barədə fraqmenti tanınmış publisist Vahid Qazi özünün facebook səhifəsində şərhlə təqdim edib.

"Kəlbəcəri qaytarmamaq üçün Ağdama hücum etdik" Köçəryan kitabında nələr yazıb...

Köçəryan Ağdamı Kəlbəcəre görə tutduqlarını yazır: "Başqa yolumuz yox idi, çünki beynəlxalq birlik Kəlbəcəre görə bizə təzyiq edirdi. Kəlbəcər isə Laçından sonra Ermənistanla əlaqə saxlamaq üçün bizə hava-su kimi lazım idi.

Neçə dəfə Rusiyadan, Ermənistandan zənglər gəldi ki, Kəlbəcəri qaytarın. Levon Ter-Petrosyan və Boris Yeltsin bizdən (Dağlıq Qarabağ separatçıları nəzərdə tutur. R.Köçəryan o zaman separatçıların lideri idi - red.) Kəlbəcərin qaytarılmasını tələb edirdilər. Bununla bağlı Gorusda görüşümüz oldu. Orada konkret razılığa gələ bilmədik. Sonra Ter-Petrosyan Stepanakertə gəldi, bizim parlamentin iclasında iştirak etdi və Kəlbəcəri təcili qaytarmağımızı tələb etdi. Biz ona dedik, bir şərtlə qaytara bilirik ki, oradakı silah-sursatı götürək və Kəlbəcərə Mardakert arasında ciddi mühafizə xətti yaradaq. Bunun üçün bizə vaxt lazım idi. Ter-Petrosyan razı oldu. Bizi dalana dirəmişdilər.

Həmin dövrdə Mardakertə tam nəzarəti ələ keçirdikdən sonra qərara gəldim ki, mütləq Ağdamı tutmaq lazımdı, çünki oranı tutsaq, Kəlbəcər arxa plana keçəcək. Bizə isə nə olursa-olsun, Kəlbəcəri saxlamaq lazım idi".

Köçəryan sonra yazır ki, Ağdama hücum edəcəkləri haqda Ermənistan hökumətinin xəbəri yox idi: "Əməliyyat iyulun ortaları başladı. Ağdamın mərkəzinə girib orada yerləşən Azərbaycanın hərbi qərargahı ilə kəllə-kəlləyə gəlmək fikrimiz yox idi. Ona görə şəhəri boşaltmaq üçün manevr etdik. Əvvəl şəhəri cənubdan və şimaldan əhatə edib xəbər göndərdik ki, bu günlərdə hücum hazırlaşır. Əhali panikaya düşüb şəhəri tərk etməyə başlamışdı. Şəhərin ətrafında xırda atışmalarımız olurdu və 23 iyul tarixində biz Ağdama daxil olduq. Telefonumuz susmurdu. Ermənistandan nə qədər adam zəng vurub bizdən nə baş verdiyini soruşurdu. Ermənistan parlamentinin sədri Babken Ararktsyan mənə zəng vurub əsəbi halda: "Qulaq as, bilmək istəyirəm, orada nə baş verir? Azərbaycan qəzetləri yazır ki, erməni separatçıları Ağdamı tutublar. Siz indi haradasınız?" "Yox, elə bir şey baş verməyib, sadəcə, burada bir-iki tərəni tutub, oturmaq şəhəri müşahidə edirik. Nəyə görə camaat Ağdamı tərk edir", dedim. "Sizin orada nə itiniz azıb? Beynəlxalq birlik gözləyir, biz nə vaxt Kəlbəcəri qaytaracağıq, siz isə Ağdama girmisiniz?" Dedim, "yox əşi, biz heç hara girməmişik, sadəcə,, qarşı tərəfdən artilleriya atışı oldu, biz də onu susdurmaq üçün bir az irəliləmişik, vassalam". Babkenə yalan söyləyirdim, halbuki bu sözləri ona Ağdamın mərkəzindən deyirdim. Onunla

Sülhəddin Əkbər: "Rusiya Qarabağda işğalı genişləndirməklə Heydər Əliyevə təzyiq edirdi, plana görə, Ayaz Mütəllibov hakimiyyətə qaytarılmalı idi"

dost idik. Aldatdığımıza görə pis olmuşdum. Sonra o, Qukasyana zəng elədi. Qukasyan da yanımızda idi. O, Qukasyana: "Qulaq as, səni normal adam bilib zəng edirdim. Mənə deyə bilərənmə, orada nə baş verir? İndi haradasınız?" Qukasyan da mənə dediyimi dedi. Dedi ki, Ağdam ətrafındakı tərələri birində oturub şəhəri müşahidə edir. Düz 2 gün Ermənistan hökumətinə yalan məlumatlar verdik. Şəhəri tam ələ keçirəndən sonra onlara həqiqəti dedik. Ermənistanda birçə Vazgen Sarqsyanın bundan xəbəri var idi (qeyd: həmin dövrdə V.Sarqsyan Ermənistan prezidentinin müşaviri olub). Azərbaycanda 4 iyunda hakimiyyətə üsyan oldu, ara qarışdı. Bir dəfə onda Kəlbəcərdən çıxmaq məsələsi müəyyən qədər arxa plana keçdi. Sonra isə 1993-cü ilin 29 iyulunda BMT-nin 853-cü qətnəməsi qəbul olundu və beynəlxalq diqqət Ağdama yönəldi. Kəlbəcər arxa plana keçdi. Ağdamdan sonra Füzulini, Cəbrayılı, Qubadlı, Zəngilanı, Horadizi ələ keçirdik. Hər dəfə tutduğumuz rayonlardan qalan silahlarla növbəti kəndlərə, rayonlara hücum edirdik".

Əbülfəz Elçibəy hakimiyyəti dövründə milli təhlükəsizlik nazirinin birinci müavini işləmiş Sülhəddin Əkbər "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, 1993-cü ilin 4 iyun qiyamı olmasaydı Kəlbəcərin azad olunması real idi: "BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnəməsinə Ermənistan əməl etmək məcburiyyətində qalmışdı. 4 iyun qiyamının Kəlbəcərin azad olunmasının qarşısını aldığı mərkəzindən deyirdim. Onunla

düşmən ölkənin o zamankı prezidenti Levon Ter-Petrosyan da etiraf etmişdi, Robert Köçəryan da müsahibələrində, yazılarında etiraf edib. Odur ki, 4 iyun qiyamında iştirak edənlərin, o qiya-

lahlı qüvvələrinin Baş Kəşfiyyat İdarəsi 4 iyun qiyamını təşkil edənlər, həm Kəlbəcərin azad olunmasının qarşısını aldılar, həm də digər rayonlarımız işğal edildi. 4 iyun qiyamından sonra Ağdamın

ma siyasət dəstək verənlərin Azərbaycan dövləti və xalqına misli görünməmiş xəyanət etdiyi birmənalıdır. Onlar bağışlanmamalıdır və tarix onları bağışlamayacaq".

S.Əkbərin sözlərinə görə, təbii ki, R.Köçəryan bütün həqiqətləri kitabında yazmayıb: "Gələcəkdə də çətin ki, hər hansı bir erməni lideri bütün həqiqətləri desin, yazsın. Həqiqətlərdən biri ondan ibarət idi ki, Kəlbəcərin işğalına Rusiyanın hərbi birləşmələri dəstək verirdi. Həmin dövrdə Rusiyanın hərbi birləşmələrinin arasında gedən telefon danışığı bizim tərəfimizdən yazılmışdı. BMT-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyinə də bu barədə məlumat verilmişdi. Rusiyanın bu prosesə faktiki olaraq qarışmasını Azərbaycanda maraqlı olan xarici kəşfiyyat orqanları da bildirdi. Region ölkələri - Türkiyə və İran da bildirdi. Həttə ABŞ, Böyük Britaniya, İsrail kimi regionda xüsusi maraqlı olan dövlətlərin kəşfiyyatları da məlumatlı idi. Onlar artıq gördülər ki, Rusiya hərbi qüvvələrinin faktiki olaraq Azərbaycan torpaqlarının işğalına müdaxilə etməsi faktı ortadadır. Eyni zamanda bildirdilər ki, işğalın Dağlıq Qarabağın ətrafındakı rayonlara keçməsi faktı da var. Bu iki faktı görə ABŞ və Britaniya kimi BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri məsələyə ciddi yanaşmağa başladılar. Rusiya hakimiyyətinə və Ermənistan hakimiyyətinə Kəlbəcərdən qoşunların çıxarılması üçün ciddi təzyiqlər edildi. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822 sayılı qətnəməsinə tez bir zamanda əməl edilməsi tələbi qoyulmuşdu. Ona görə də Rusiya dərin dövləti, Rusiya si-

və digər rayonların işğalında məqsəd təkə Kəlbəcərdən diqqəti yayındırmaq deyildi. Əbülfəz Elçibəy-Heydər Əliyev cütlüyü Rusiyanın planını pozmuşdu. Rusiyanın 4 iyun qiyamı ilə Ayaz Mütəllibovu hakimiyyətə gətirmək planını Elçibəy və Heydər Əliyev pozmuşdu. Ona görə də Rusiya ermənilərin əli ilə işğalı genişləndirməklə Heydər Əliyevə təzyiq edirdi. Çünki plana görə, prezident postuna Ayaz Mütəllibov qaytarılmalı idi. 4 iyun qiyamı buna hesablanmışdı. Rusiya hərbi dövləti 1992-ci ildə məxməri inqilab edən və Ayaz Mütəllibovu istefaya göndərən qüvvələri bağışlaya bilmirdi və intiqam alma istəyirdi. 4 iyun qiyamı re-vaş idi".

R.Köçəryanın kitabında Ağdamın işğalı əməliyyatından guya Ermənistanın xəbərini olmadığını və bu əməliyyatı yalnız Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin hazırlayıb həyata keçirdiyi barədə iddialara gəlincə, S.Əkbər deyirdi ki, biz hadisələri bütün detallarına, xırdaqlarına qədər bilmirik və bəlkə də sonuna qədər bilməyəcəyik: "Amma bir həqiqət var ki, həmin dövrdə Dağlıq Qarabağdakı erməni separatçı qüvvələr Ermənistan hakimiyyətinə çox, Rusiya dərin dövlətinə, Rusiyadakı xüsusi hərbi kəşfiyyat dairələrinə daha çox bağlı idilər. Həmin dairələr bir tərəfdən erməni separatçıları, bir tərəfdən isə Azərbaycandakı beşinci kolonla əlaqəli işləyirdi, əməliyyatlar qururdu. Ağdamın və digər rayonların işğalı və qiyam yolu ilə dövlət çevrilişi hazırlanması da bu əməliyyatlardan biri idi".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın fevralın 27-nə İrana nəzərdə tutulan ilk rəsmi səfərinə hazırlıq gedir. "Hazırlıq" deyəndə ki, əslində bu, daha çox hər iki tərəf üçün sırf siyasi mesaj anlamı daşıyır və dünyaya, dost-rəqiblərə ismarış niyyəti güdür. İran bununla bölgədə təklənmədiyini və regional güc olaraq, qəbul edildiyini göstərmək, işğalçı ölkə də bölgədə tək olmadığını və İran kimi iri müsəlman dövlətinin himayəsində olduğunu nümayiş etdirmək istəyir.

Nikol Paşinyan Bəşər Əsəd vədi, habelə açıqlanan 5 illik hakimiyyətinə dəstək qrupu göndərmişdi. Məlumatla görə, minalardan təmizləmə, həkimlər və onların birbaşa təhlükəsizliyini təmin edən erməni mütəxəssislərdən ibarət, ümumi sayı 83 nəfər olan qrup Suriya-

vedə, habelə açıqlanan 5 illik program ondan xəbər verir ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyinin də ölkəni Rusiyanın qucağından düşürmək niyyəti yoxdur və Nikolun Qərbə inteqrasiya haqda bəyanatları gerçəkəndə, nağıldan başqa bir

Çinin içi özünü yandırır, çölü ABŞ-ı

Xalid KAZIMLI

Təxminən 10 il öncə həmkarlarımızdan biri ABŞ-a səfər etmişdi, qayıdıb gələndə ailə üzvlərinə müxtəlif hədiyyələr alıb gətirmişdi. O hədiyyələrin içində bir əla görünüşlü və bahalı idman ayaqqabısı da olub.

Həmkarımız danışdı ki, 50 dollar verib aldığı idman ayaqqabısını 10 yaşlı oğluna verib və iki dəqiqədən sonra belə bir replika eşidib: "Ata, bu "kitayski"dir, bax, altında yazılıb ki, Mejd in Çayna".

Həmkarımız bir qədər pərt halda ayaqqabısını alıb, baxıb ki, uşaq düz deyir, amma başqa bir şey də var: "Only for U.S.A." (Yeni "Yalnız ABŞ üçün").

Sonradan o, məsələnin mahiyyətini anlayıb. Heç demə, ABŞ-ın, eləcə də digər qüdrətli dövlətlərin aparıcı şirkətləri, məşhur brendləri öz zavod və fabriklərinin mühüm bir hissəsini aparıb Çində quraşdırıblar və özlərinin yüksək texnologiyası, çinlilərin ucuz işçi qüvvəsi hesabına keyfiyyətli və ucuz məmulatlar istehsal edərək, dünya bazarına çıxarıb, milyardlar qazanırlar.

Bu, elbəttə ki, milyard yarımlıq əhalisini yedirmək, geydirmək istəyən Çin dövlətinə də sərfəli idi. Dünyanın bir nömrəli kopyalama, yamsılama, təqlid etmə ustaları olan çinlilər bu minvalla artıq dünyanın ən güclü iqtisadiyyatına çevriliblər. Bütün dünya Çin malı geyir, Çin avadanlıqları işlədir. ABŞ-ın məşhur avtomobil markası "Hammer", Rusiyanın modern reaktiv təyyarə markaları Çində yığılır. Bir sözlə, çinlilər dərzii yənəsindən tutmuş ta sualtı qayıqca qədər hər şey istehsal edirlər.

Dünyanın hesablaşmalı olduğu gerçəklik budur: Çin iqtisadiyyatının son tərəqqisi 100-dən artıq ölkənin, xüsusilə də yoxsul ölkələrin xilas kəməridir. Onlar məhz Çinin ucuz palat-palazı, məişət avadanlığı hesabına vəziyyətdən çıxıb bilirlər, yoxsa əyinləri yalın, əlləri boş qalar, hər işlərini kустar üsulla görməyə məcbur olarlar.

ABŞ-ın gözü, qursağı Çinin bütün sferalaradakı yüksəlişini, nailiyyətlərini götürür. Bu intriq bir neçə il idi ki, gizli-gizli gedirdi. Dünyanın ən qüdrətli ölkəsinin xüsusi institutları müxtəlif hesabatlar hazırlayıb, bu gedişlə Çinin haralara gəlib çıxacağını birəbir dəqiqliklə proqnozlaşdırırdılar.

Budur, Donald Trampın hakimiyyətə gəlişindən sonra artıq ABŞ Çinə qarşı açıq kartlarla oynayıb. ABŞ Rusiya ilə, İrənlə, ərəb ekstremizmi ilə mübarizəni, Avropa ilə çekişməni bir kənara qoyaraq, artıq özü üçün bir nömrəli təhlükə olaraq Çini görür.

İstər Tramp, istərsə də dövlət katibi Maykl Pompeo Çinə düşmənçilik münasibətində olduqlarını gizlətmirlər. Son olaraq Pompeo müttəfiqlərini Çinin "Huawei" telekommunikasiya şirkətinin avadanlıqlarından istifadə etməməyə çağırıb.

Tək "Huawei"ə qarşı deyil, ümumiyyətlə, Çinə qarşı iqtisadi sanksiyaların tətbiqi şiddətlənməkdədir.

Əlbəttə, Çin farağat ölkə deyil, ekspansiv siyasət yeridən, totalitar dövlətdir. Bu dövlət dünyanın, demək olar ki, bütün mühüm ölkələrində geniş casuslar şəbəkəsinə malikdir və bu casuslar əsasən iqtisadi sferada fəaliyyət göstərirlər.

Çində birpartiyalı siyasi sistem mövcuddur, Kommunist Partiyası hökmrandır. Partiyanın daxilində sərt iyerarxiya sistemi var, fraksiyaçılıq qadağandır. Bununla belə, Çin zamanında özəl sektorun inkişafına yaşıl işıq yandırdığı üçün bu günkü tərəqqisini ona borcludur.

Çində həm azsaylı xalqların hüquqları, həm də insan haqları sahəsində ciddi problemlər var. Ancaq ABŞ indiyədək nə məxməri genosid siyasətinə məruz qalan uyğurları (eləcə də Daxili Monqolustanda yaşayan həlquqsuz monqolları), nə də məhbəslərdə çürüdümlən dissidentlərin davasını aparmır, onlara göz yumurdu.

İndi uyğurlar da yada düşüb, Çində demokratiyanın, insan azadlıqlarının olmaması da diqqət cəlb edib. Əsas hədəfin isə Çinin iqtisadi yüksəlişini durdurmaq, onun işlənənək dünyada, xüsusilə də Avropada iqtisadi şəbəkələr yaratmaq niyyətinin qarşısını almaq olduğu heç kəsə şübhə doğurmur və heç ABŞ tərəfi də bunu danmır.

ABŞ rəsmiləri açıq-aşkar şəkildə rəsmi Pekinin Polşa və Macarıstan kimi strateji bölgələrdəki varlığından narazı olduqlarını ifadə edirlər. Çin öz yüksələn hərbi qüdrəti ilə də həm qonşularını, həm də okeanların o tayındakı ABŞ-ı ürküdür.

Çinin isə başqa yolu yoxdur. O, milyard yarımlıq əhalisinin yaşayışını təmin etmək üçün insan zəkasına gələ biləcək hər yola əl atmağa məhkumdur. Çinin öz hərbi sənayesini inkişaf etdirməsi isə göstərir ki, həmin yollardan biri də qaçılmaz müharibədir və Çinin niyyəti müharibədən qalib çıxmaqdır.

İrəvandan ABŞ-ı qəzəbləndirəcək mövqe - Putinin "dirijor çubuğu" ilə...

Yeni hökumətin Qərbə inteqrasiya bəyanatları fiasko olur; Ermənistan müdafiə nazirinin şok bəyanatının səbəbi; işğalçı ölkə Suriyadakı əməliyyatlarda iştirak edəcək?..

Paşinyanın səfərinin bu xüsusda ilk növbədə ABŞ-da məmnunluq yaratmayacağı haqda yazmışıq. Hərçənd Rusiyanın sateliti olan bir ölkənin rəhbərinin Tehrandə hansısa önəmli və iktərəfli əhəmiyyət kəsb edən sənədi imzalaması gözlənilir. Bu səfər həmçinin Ermənistanın İrana vəfa borcunu nümayiş etdirən, bir az da Qərbdən pul qoparmaq üçün şantaj niyyəti güdən bir ziyarət olacaq...

Bu arada Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan Ermənistan silahlı qüvvələrinin Suriyadakı hərbi əməliyyatlarda iştirakını istisna etmədiyini söyləyib. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə o, İrəvanda yunan Kiprinin müdafiə naziri Savvas Angelidislə dünən keçirdiyi mətbuat konfransında bəyan edib.

"Suriyanın indiki de-fakto hakimiyyətindən erməni humanitar missiyasının Suriyaya göndərilməsi haqda yazılı müraciət daxil olub. Humanitar missiya qanun əsasında həyata keçirilir. Əlavə onu bildirim ki, əgər Suriyadakı hərbi əməliyyatlarda iştirak zərurəti də yaranarsa, o zaman Ermənistan qanunu əsasında buna da gedəcək. Düşünürəm ki, belə bir qərarın qəbulu üçün Ermənistanın parlamentdən kənar qüvvələrlə də işləyəcəyik", - deyər erməni müdafiə naziri bildirib.

Aydındır ki, Ermənistan hərbiçiləri Suriyada yalnız Rusiya komandanlığı altında hərbi əməliyyatlara qatıla bilərlər. O da məlumdur ki, Bəşər Əsəd rejiminin əsas müdafiəçiləri Rusiya və İran, əsas əleyhdarları isə Türkiyə, ABŞ-dır.

Məsələ də ondadır ki, Paşinyan hökumətindəki əsas güc naziri sayılan David Tonoyanın bu açıqlaması, şübhəsiz, Moskvaya növbəti xoşməramlı və mütilik jesti, rəsmi Vaşinqtonu isə əsəbiləşdirəcək bir mövqedir. Maraqlıdır ki, Tonoyan bu bəyanatı təzəcə başa çatan Rusiya səfərindən bir neçə gün sonra verib. Həmin

səfər zamanı ona Moskvada SU-30SM qırıcılarının maketi təqdim edilmiş, o da həmin maketi əlinə tutaraq, sevinçək poza vermişdi.

Bildirək ki, Rusiya Ermənistanına aşağı faizli kredit çərçivəsində və daxili bazar qiymətinə 2020-ci ildə bu qırıcıdan bir neçəsini verməyi planlaşdırır. Lakin o vaxta kimi Kreml Paşinyan hökumətinin sədaqətinə əmin olmalıdır. Sədaqət andları isə, göründüyü kimi, artıq əməli şəkildə reallaşmağa başlayıb.

Təsadüfi deyil ki, müdafiə naziri David Tonoyanın Moskvadan qayıdıqdan sonra verdiyi yuxarıdakı açıqlama əsasən qərbyönlülərdən ibarət olan yeni parlamentdəki çoxluq tərəfindən narazılıqla qarşılanıb. Belə ki, parlamentin müdafiə və təhlükəsizlik komitəsinin rəhbəri Andranik Köçəryan dünən deyib ki, "Ermənistan hökuməti qoşunların təmas xəttindəki Silahlı Qüvvələrin döyüş qabiliyyətini gücləndirmək yerinə, Suriyaya hərbi missiya göndərir". Komitə sədrinin sözlərinə görə, 2016-cı ilin aprel döyüşlərindəki məğlubiyyətdən sonra İrəvan Azərbaycandan verilən bütün açıqlamaları ciddiyyə almaldır.

Xatırladaq ki, keçən həftə

nın Hələb şəhərinə çatıb. Bu barədə erməni KİV-ləri Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Arsrün Ovanisyan istinadən xəbər verib. Ermənistan mütəxəssislərinin bu ölkədə yerləşdirilməsi və təminatı məsələləri Rusiya tərəfinin dəstəyi ilə həyata keçirilir.

Bundan az öncə isə məlum olmuşdu ki, Nikol Paşinyan hökumətinin 5 illik programında ölkənin xarici siyasəti ilə bağlı əsas prioriteti qismində Rusiya ilə strateji əlaqələrin dərinləşməsi yer alıb. "Rusiya ilə strateji və müttəfiqlik əlaqələri dərinləşdirmək bizim əsas prioritetlərimiz sırasındadır. Ermənistan-Rusiya münasibətləri dostluq, bərabərlik problemləri birgə söylərlə həll etmək prinsipinə əsaslanır. Hökumət Rusiya ilə hərbi əməkdaşlığı Ermənistanın təhlükəsizlik sisteminin təminatı üçün mühüm amil hesab edir" - sənəddə bildirilir. Programda həmçinin Ermənistanın bundan sonra da Putinin layihələri olan Avrasiya İqtisadi Birliyi və KTMT-də qalacağı və hətta bu qurumlarda "fəal və təşəbbüskar olacağı" vurğulanır.

Putinin vassalı Bəşər Əsəd İrəvandan bu kimi kömək və dəstək bəyanatları, hərbi əməliyyatlarda Əsəd qüvvələri tərəfdə iştirakla bağlı Tonoyanın

şey deyil. Bir qədər də dəqiqləşdirsək, belə demək olar ki, prezident Vladimir Putin ABŞ-ın "dirijor çubuğu" ilə hakimiyyətə gələn Nikol Paşinyanı, faktiki, ram etməkdə və onu öz "dirijor çubuğu" altında oynatmaqdadır. Odur ki, Qərb də öz işini bilməlidir.

Təbii ki, erməni tərəfinin Rusiya reveransları ən əvvəl Azərbaycan torpaqlarının, Dağlıq Qarabağın işğalını davam etdirmək istəyindən dolayı yaşanan narahatlıqla bağlıdır. Qarabağ konfliktinin ədalətli həllini arzulayan bir qüvvə Rusiyaya sığınmaz. O ki qaldı D.Tonoyanın "Suriyadakı hərbi əməliyyatlarda iştirak zərurəti yaranarsa, o zaman Ermənistan qanunu əsasında buna da gedəcək" sözlərinə, burada beynəlxalq hüquqa "sayğılı" erməni rəsmilərinə bir-iki sual ünvanlamaq qalır: Ermənistanın silahlı qüvvələri hansı qanuni əsasla 30 ildir yad bir ölkənin ərazisində - Azərbaycanda mövcuddur? Bu icazəni ona kim verib, yoxsa Ermənistan özünü "qanuni işğalçı" hesab edir? Hərçənd bir işğalçının - Ermənistanın başqa bir işğalçısı - Gürcüstan və Ukrayna torpaqlarını zəbt eləmiş Rusiyaya dəstəyi və qul sədaqəti təəcübü deyil...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Söyün Sadıqovun qəfil həbsi: Abbas Abbasovla münaqişə onu bitirdi

"AzerRos"un keçmiş sədri reketlikdə suçlanır; xəbərlərə görə, uzun müddədir Abbas Abbasovla münaqişə sonnda onu həbsə aparıb

Rusiya Federasiyasının Rostov şəhərində azərbaycanlıların keçmiş diaspor rəhbəri Söyün Sadıqov yerli hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb.

"Report"un Moskva bürosunun əldə etdiyi məlumata görə, S. Sadıqov "reket" fəaliyyəti ittihamı ilə həbs olunub. Onu güc yolu ilə 100 milyon rubl tələb etməkdə günahlandırılır.

Keçmiş diaspora rəhbəri şəhərdəki kafelerin birində hadisə zamanı saxlanılıb.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, Sadıqov Söyün Qasım oğlu 1960-cı ildə Gürcüstanın Qarayazı, indiki Qardabani bölgəsində anadan olub. İqtisad elmləri namizədi, biznesmendir. 1980-1981-ci illərdə KQB orqanlarında işləyib. Daha sonra tikintiyə keçib, tikintidə sahə ustası, sonra idarə rəisi, trest müdiri olub. Bu sahədə karyerasını inkişaf etdirib. Söyün Sadıqov 1981-ci ildən Moskvanın "Qlavmosremont" tikinti şirkətində çalışıb. 1986-cı ildən "Mosrekonstruksiya" şirkətinin direktor müavini vəzifəsində işləyib, 2000-ci ilə qədər isə həmin trestin rəhbəri olub. 1994-cü ildə fəxri memar adına layiq görülüb. 1990-cı ildə Moskva Dövlət İdarəetmə İnstitutunu bitirib. 2002-ci ildə "AzerRos"un prezidenti seçilib. 2012 -2018-ci illərdə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin etibarlı nümayəndəsi olub. Haqqındakı Vikipediya məlumatlarına görə, 2005-ci ilin martında S.Sadıqova sui-qəsd olub, ofisinin yaxınlığında killer onun avtomobilinə avtomatdan atəş açıb. Nəticədə iş adamının sürücüsü yaralanıb, özünə heç nə olmayıb.

SSRİ idman ustasıdır, sambo üzrə 1978-ci il SSRİ çempionatının qalibidir.

Bildirək ki, Söyün Sadıqov iki dəfə ailə qurub. Birinci həyat yoldaşından bir oğlu var. İkinci dəfə öz xalası qızı ilə ailə quran Söyün Sadıqovun bu evliliyindən bir oğlu və iki qızı dünyaya gəlib.

O, 2012-ci Moskvada bir qrup azərbaycanlı oliqarxın birləşdiyi Ümumrusiya Azərbaycan Təşkilatları İttifaqının ("Milyardlər İttifaqı") təsisçilərindən biri olub. Rəsmi Bakıya qarşı zaman-zaman sərt mövqeyi ilə seçilib. O, son illər Azərbaycan baş nazirinin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovla münaqişədə olub. Əvvəl sabiq vitse-primyerin "AzerRos" sədrliyindən, sonra isə Ağsaqqallar Şurasının sədrliyindən getməsi üçün hər şey edib. O, müsahibələrində "Rusiyada Abbas Abbasovun nüfuzu qalmayıb. Əgər onun Rusiya rəhbərliyi yanında elə hörməti və nüfuzu olsaydı, Abbas Abbasov dostu Telman İsmayılova kömək edərdi" kimi açıqlamalar verib. Moskvadakı mənbələr iddia edir ki, S.Sadıqovun qəfil həbsində Abbas Abbasovun "əli olduğu" güman edilir. "Abbas Abbasov nüfuzundan istifadə edərək, onu həbs etdirə bilib", - deyərək "Yeni Müsavat" a bildirib.

Son olaraq, Söyün Sadıqov Xocalıda azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımın iştirakçısı Mixail Avaqyana Gürcüstanda abidə qoyulmasına sərt şəkildə etirazını bildirmişdi. Söyün Sadıqov Gürcüstan prezidentinə və baş nazirinə sözügedən erməni terrorçusunun abidəsinin sökülməsi üçün 2 ay vaxt verərək onları "Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızı öz muxtariyyətlərini tələb etmək üçün ayağa qaldıracam" sözləri ilə hədələmişdi.

□ "YM"

İngilislərin adını "İzah edilməz Sərvət Sərəncamı"(UWO) qoyduqları qanun Londonda sığınan dünya korrupsionerləri üçün qorxulu yuxu statusunu almaqdadır. 1 il əvvələ qədər dünyanın hər tərəfindən Böyük Britaniyaya axan, korrupsiya yolu ilə ələ keçirilən böyük maliyyələr artıq sahiblərinə ciddi baş ağrısı, həbs perspektivi vəd edir.

milyon dolların mənbəyini izah edə bilməyib. Bundan əvvəl Luca Filatla bağlı işi Britaniya Milli Cinayət Agentliyinin (NCA) xəfiyyələri aparırdılar. Yada salaq ki, Zamirə Hacıyeva ilə bağlı da eyni prosedur gerçəkləşdirilib, Britaniya Milli Cinayət Agentliyinin xəfiyyələri araşdırmalarının nəticələrini məhkəməyə təqdim ediblər. Luca Filatın işi ilə Zamirə Hacıyevanın işində oxşarlıqlar çoxdur.

Zamirə Hacıyevanın həyat

bir dövlət kimi ÜDM-nin 10 faizini cırıqşdırmaqda ittiham edilir. Zamirə Hacıyevanın həyat tərzi ilə Luca Filatın yaşayışı fərqli olmayıb.

Zamirə Hacıyeva Londonda məşhur dükanı Harrods-da 16 milyon funt sterlinq (35.85 milyon manat) xərclədiyi günlərdə 22 yaşlı Luca Filat London küçələrində 259 min dollar qiyməti olan "Bently"də gəzib. Bahalı mal və xidmətlərə əhəmiyyətli məbləğlər xərcləyib, dəbdə-

na milyonlar oturdan qurumların təhqiqatına çağırır. Təşkilatın nümayəndəsi Ava Lee bu barədə deyib: "Milli Cinayət Agentliyi indi bankı, universiteti, ev kirayəsi agentini və maşın satan şirkəti sorğu-sual etməlidir ki, bu şübhəli pul xərcləyən və onun Kayman adasındakı şirkətləri barədə lazımı məlumatı niyə tələb etməyiblər".

Yada salaq ki, Milli Cinayət Agentliyi 2018-ci ilin sonunda izah olunmaz Sərvət Qa-

"Dumanlı Albion" a sığınan azərbaycanlı zənginlərin başı dərdə-yeni gəlişmə

Londondan Zamirə Hacıyevanın işində prezident ola biləcək qərar-Moldovanın sabiq baş nazirinin 650 milyon dolları müsadirə olundu

Britaniyada xaricilərin bank hesablarının dondurulmasına imkan verən 2017-ci il Cinayət Aktının tətbiqinə izah olunmaz Sərvət Qanununun qəbulu ilə eyni vaxtda başlanıb. İzah olunmaz Sərvət Qanunu və ya ingiliscə qısa adı UWO olan qanunvericilik aktı polisə korrupsiyada şübhəli bilinən xarici rəsmilərin və ya onların ailə üzvlərinin sərvətinin araşdırılması səlahiyyəti verir.

London polisinin diqqət mərkəzinə düşmək üçün Zamirə Hacıyevanın pulla davranışlarını təkrarlamaq kifayətdir.

Britaniya məhkəmələri legitim mənşəyi məlum olmayan belə sərvətin müsadirəsi barədə qərarlar çıxara bilər. Böyük Britaniya ərazisində mal-mülkləri olan əcnəbilər, xüsusən şübhəli maliyyə gəlirləri olanlar qanunun qəbulundan sonra çətin duruma düşüblər. Bu dövlətin ərazisində xərclədikləri pulların oğurluqla deyil, qurduqları biznesdən qazandıqlarını sübut etmək kimi öhdəlikləri yaranıb. Sorğulara cavab verə bilməyənlərin mal-mülkləri izah olunmaz Sərvət Qanunun təsiri altına düşür və Böyük Britaniya dövlətinin nəfəsinə müsadirə edilir. Hazırda Londonda sığınan zənginlər, xüsusən keçmiş MDB ölkələrindən olanlar nəfəslərini içlərinə çəkib təlaş içində bu qanunun şamil olduğu kəslərin məhkəmələrini izləməkdədirlər.

London məhkəməsi ötən il Azərbaycan Beynəlxalq Bankının keçmiş sədri, hazırda həbsdə olan Cahangir Hacıyevanın həyat yoldaşı 55 yaşlı Zamirə Hacıyeva ilə bağlı işə baxmağa başlayıb. Londonda böyük diqqətlə izlənən bu işlə paralel məhkəmədə Moldovanın keçmiş baş naziri Vladimir Filatın oğlu Luca Filatın da işi araşdırılmağa başlayıb və artıq qərar da var. London məhkəməsinin qarşısına çıxarılan Luca Filat hesablarında olan 650

yoldaşı Cahangir Hacıyev həbsdə olduğu kimi, Luca Filatın atası Vladimir Filat da həbsdədir. Cahangir Hacıyev 4 milyard 700 milyon manat, Vladimir Filat 1 milyard dolları Moldova banklarından yoxa çıxarmaqda ittiham edilir.

Londonda keçirilən məhkəmədə aydın olub ki, Luca Filat Qərbi Londondakı dəbdəbəli mülkün kirayəsi üçün əvvəlcədən ödədiyi 500 min dollar atasının "qanunsuz fəaliyyəti nəticəsində" əldə edib. Vladimir Filat Moldova banklarından 2009 və 2013-cü illər arasında 1 milyard dolların yoxa çıxması ilə bağlı 2016-cı ildə məhkum edildikdən sonra hazırda 9 illik həbsxana cəzası çəkir.

İtən vəsait Moldovanın bir dövlət kimi ÜDM-nin 10 faizi deməkdir.

Azərbaycanlı iqtisadçıların hesablamalarına görə, Cahangir Hacıyeva da Azərbaycanın

bəli həyat tərzi keçirib. O da Zamirə Hacıyeva kimi həyat tərziyə görə London polisinin diqqət mərkəzinə düşüb. Britaniya Milli Cinayət Agentliyi bildirir ki, Britaniyada "heç bir qeydiyyatsız gəliri olmayan" Luca Filatın 3 bank hesabına əsasən Türkiyə və Kayman adalarında şirkətlərdən böyük vəsaitlər daxil olurdu. 2018-ci ilin mayından bəri bu işin polis təhqiqatına başlanılması ilə əlaqədar həmin hesablar dondurulub. Britaniya məhkəməsi ötən həftə aylar əvvəl dondurulmuş hesablardakı vəsaitin müsadirəsi barədə hökm çıxarıb.

Hakim Mikael Snou deyib ki, bu vəsaitlərin mənşəyinin Moldovada törədilmiş cinayət əməli olduğu tamamilə sübuta yetirilib. Britaniyada mənzillənmiş Global Witness antikorrupsiya qeyri-hökumət təşkilatı indi də Britaniya Milli Cinayət Agentliyini Luca Filatın hesabı-

nununun mandati ilə Azərbaycan vətəndaşı Zamirə Hacıyeva barədə təhqiqata başlayıb. Z.Hacıyeva hazırda Britaniyadan Azərbaycana ekstradisiya olunmamaq üçün məhkəmə müstəvisində mübarizə aparır. Azərbaycanda ona qarşı mənimmə ilə bağlı 2 ittiham irəli sürülüb. Onun həyat yoldaşı Cahangir Hacıyev Azərbaycanda dələduzluq və mənimmə ittihamları ilə təqsirli bilinərək 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Ötən il noyabrın 8-də Londondakı Yüksək Məhkəmə xanım Hacıyevanı zaminə buraxıb. Hakim Jeremy Baker deyib ki, onun zaminə buraxılması üçün "sanballı əsas" yoxdur. Xəbər verilir ki, Zamirə Hacıyeva 500 min funt sterlinq zəmin pulu ödəməklə buraxılır, lakin onun Londondakı evində elektron xəbərdarlıq cihazının qurulması barədə qərar qəbul edilib. Zaminin şərtlərinə görə, xanım Z.Hacıyeva axşam saat 21-dən səhər saat 6-dək evindən çıxarmalı və gündəlik qaydada polis məntəqəsinə mürüzə etməlidir. Ona habelə hər hansı beynəlxalq tranzit qovşaqlarında olmaq və ya səfər sənədləri üçün müraciət etmək qadağan olunub.

2019-cu ilin iyununda Zamirə Hacıyeva London məhkəməsinə orada aldığı mal-mülklər, xərclədiyi pulların mənbəyi haqda məlumat verməlidir. Qarşıdakı 3 ayda Zamirə Hacıyeva sübut-dəlilləri toplaya bilməyə, onun 2013-cü ildə nəzarət etdiyi şirkət üzərindən Berkshire qraflığında, Ascot kəndinin yaxınlığında 10 milyon funta (13.15 milyon dollar) aldığı təmtəraqlı qolf kursu və əmlakını - Mill Ride Golf Clubu, Harrods-ın bahalı avtomobil parkındakı iki xüsusi yer, 42 milyon funta (55.24 milyon dollar) aldığı "Gulfstream G550 jet" təyyarəsi müsadirə ediləcək.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Bu ay Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları arasında növbəti, üçüncü görüş planlaşdırılır. Bu dəfə xarici siyasət idarələrinin rəhbərləri Almaniyanın Münhen şəhərində, ənənəvi və illik Beynəlxalq Təhlükəsizlik Konfransında bir araya gələcəklər. Sonuncu görüş Parisdə, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin iştirakı ilə keçirilmiş və 4 saata yaxın sürmüşdü. Verilən bəyanatlara əsasən, həmin görüşdə xalqları sülhə hazırlamağın zəruriliyi haqda razılıq əldə olunub.

Münhen görüşünün Paris müzakirələrinin davamı olub-olmayacağı bəlli deyil. Bəlli olan odur ki, görüşdən sonra keçən müddətdə rəsmi İrəvan yenə də köhnə "bayatılar" oxumağa başlayıb. Söhbət ilk növbədə baş nazir Nikol Paşinyanın "biz sülh əvəzinə torpaq variantını müzakirə etmirik" destruktiv bəyanatından gedir.

Maraqlıdır, görəsən, işğalçı ölkə torpaq qaytarmaq istəmirsə, o zaman sülhü necə və nəyin qarşılığında təsəvvür edirik?

Təbii ki, belə açıqlamalar sülhə olan ən kövrək ümidləri belə basdırır və yüksək səviyyəli görüşləri mənasız edir.

Bununla belə, Azərbaycan tərəfi sülh şanslarının hələ tam itmədiyini qənaətləndirir.

"Bakı 2019-cu ildə Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasında irəliləyiş olacağına ümid edir". Bu sözləri xarici işlər naziri Elmar Məmmədov "The Korea Times"-ə verdiyi müsahibəsində bildirib. "Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı ölkəmizin mövqeyi bütün platformalarda ən yüksək səviyyədə ifadə olunub. Münaqişə beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərəhədlər çərçivəsində Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əsasında həll olunmalıdır", - deyərək qeyd edib.

Məmmədov vurğulayıb ki, illərdir aparılan danışıqlar hələ ki heç bir nəticə verməyib. "Ümumiyyətlə, qeyd etmək istərdim ki, Ermənistanın mövcud rəhbərliyi münaqişənin həlli üçün siyasi iradəni nümayiş etdirməlidir və yaxşı qonşuluq fəlsəfəsinə uyğun olaraq, regionda sülhə, sabitliyə və davamlı inkişafa nail olmaq adına fəaliyyət göstərməlidir. Ümid edirik ki, bu il Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılması və iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşdırılması baxımından müəyyən irəliləyişlər əldə ediləcək. Münaqişənin həllində irəliləyiş, bütün regionda sülh, təhlükəsizlik və sabitlik üçün şərait yaratmaqla, ilk növbədə Ermənistanın iqtisadi inkişafı da üçün imkanlar açır" - Məmmədov əlavə edib.

Ösində bu, Münhen görüşü ərəfəsində Bakıdan İrəvana yeni bir Qarabağ ismarığıdır. O anlamda ki, rəsmi İrəvan yaranmış kövrək sülh şansını ilk növbədə Ermənistanın iqtisadi inkişafı naminə düzgün qiymətləndirməlidir. Əks halda, bilməlidir ki, atəşkəs rejimi sonsuzadək sürməyəcək və

Azərbaycan milyardlar xərcləyib aldığı bahalı silah-sursatı və döyüş sistemlərini yalnız hərbi paradlarda nümayiş etdirmək fikrində deyil. Necə deyirlər, "top" həmişəki kimi düşmən meydanında, seçim onundur: İrəvan sülhü seçərsə, sülh olacaq və Ermənistan, nəhayət, inkişaf yoluna çıxacaq, ya da müharibə qaçılmazdır.

Söz yox ki, Ermənistanın sülhə gəlməsini əngəlləyən həm də mövcud status-kvonu saxlamaq hesabına Azərbaycan və Ermənistan üzərində öz təsirini saxlamaq siyasəti yürüdən Rusiyadır. Yeri gəlmişkən, Münhendə Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovla birgə, üçlü formatda bir araya gələcəyi xəbəri yayılıb. Bu səbəbdən ekspertlər nəticə baxımdan elə də nikbin deyillər.

"Münhendə Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya xarici işlər nazirlərinin bir araya gələcəyi xəbəri yayılıb. Bu görüşdən nəticə gözləməyə dəyməz". Bunu politoloq Elxan Şahinoğlu deyib. "Birincisi, ona görə ki, vasitəçi Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovdursa, məsələ aydındır, status-kvonun tərəfdarlarından biri mehız odur. Diger tərəfdən, son günlər müxtəlif

Münhen görüşü öncəsi Bakıdan İrəvana Qarabağ ismarığı

Sülh şansları hələ tükənməyib, ancaq...; Azərbaycan bahalı silahları yalnız hərbi paradlarda nümayiş etdirmək üçün almır; politoloqlar: "Rusiyanın məqsədi konfliktə çözmək deyil..."

canın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əsasında həll olunmalıdır", - deyərək qeyd edib.

Azərbaycanın maraqlarına gəlincə, keçmiş nazir qeyd edib ki, Nikol Paşinyanın bəyanatı optimist və ya real danışıqlar üçün heç bir imkan yaratmır.

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

Bu, politoloji reylerdir. Ve əfsus ki, onları nikbin adlandırmmaq mümkün deyil. Demək, hərbi variantı öz aktuallığını saxlayır...

meşğul olduqlarına dair görünüşü yaratmaq istəyirlər. Bu, Rusiyanın marağındadır.

Ermənistan və Azərbaycanın maraqlarına gəlincə, keçmiş nazir qeyd edib ki, Nikol Paşinyanın bəyanatı optimist və ya real danışıqlar üçün heç bir imkan yaratmır.

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

Bu, politoloji reylerdir. Ve əfsus ki, onları nikbin adlandırmmaq mümkün deyil. Demək, hərbi variantı öz aktuallığını saxlayır...

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

ABŞ-ın Cənubi Qafqaz regionunda aktivliyi şərh edən Tofiq Zülfüqarov bildirib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Con Boltonun bölgənin səfəri və ardınca dövlət rəhbərləri ilə telefon danışıqlarını müəyyən cizgi saymaq olar. "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşdığına dair hansısa nəticələrə gəlmək çətinidir. Vaşinqtonun fəallaşması ilə bağlıyım. Bu, heç də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar deyil", - deyərək əlavə edib.

Erməni komitə rəhbərindən iddia: "Minsk Qrupu əraziləri Azərbaycana qaytarmaq istəyir"

"Ermənistan hökuməti qoşunların təmas xəttindəki Silahlı Qüvvələrin döyüş qabiliyyətini gücləndirmək yerinə, Suriyaya hərbi missiya göndərir". Bunu Ermənistan parlamentinin müdafiə və təhlükəsizlik komitəsinin rəhbəri Andranik Kəçəryan deyib. Onun sözlərinə görə, 2016-cı ilin aprel döyüşlərindəki məğlubiyyətdən sonra İrəvan Azərbaycandan verilən bütün açıqlamaları ciddiyyə almamışdır.

"Bu baxımdan, Paşinyanın "sülh bölgəsi"nin yaradılması fikirləri anlaşılmazdır. Məlumdur ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı apardığı müzakirələrin əsas prinsipi "mübahisəli ərazilər"dəki (dıncaqlar bizimdir - red.) erməni birliklərinin (işğalçı qoşunların - red.) çıxarılmasına yönəlib. Amma məlum deyil ki, Paşinyanın müzakirələri hansı istiqamətdə aparır", - deyərək əlavə edib.

Gürcüstanın Axalkalaki şəhərində erməni terrorçu Mixail Avaqyana abidə ucaldılmasına qəzəblənən bu ölkədəki azərbaycanlılar kütləvi etiraz aksiyası keçirdilər. Etiraz aksiyası fevralın 5-i Gürcüstan parlamentinin qarşısında baş tutdu. Lakin Azərbaycanda Gürcüstan səfirliyinin qarşısında hər hansı bir aksiyaya keçirilməyib, bu məsələyə yalnız sosial şəbəkələrdə, mətbuatda etiraz edildi.

Eləcə də Fransa prezidenti Emmanuel Makron Fransada 24 aprel tarixini qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı anım günü elan etmək niyyətindədir.

Fransa Erməni Təşkilatları Əlaqələndirmə Komitəsinin illik ziyafətinə qatılan E.Makron seçkiabağı təşviqat kampaniyasında vəd etdiyi kimi, Fransa təqviminə qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı anım gününün əlavə ediləcəyini açıqlayıb.

Bəs bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanda Fransa səfirliyinin qarşısında aksiyaya keçiriləcəkmi?

"Yeni Müsavat" a açıqlama verən Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı bildirib ki, məsələ ilə bağlı hələ qərar verməyiblər: "Fevralın 13-də iclasımız keçiriləcək. Orada hər iki məsələni müzakirə edəcəyik. Yalnız mənim qərarım və istəyimlə aksiyaya keçirilmir. Gərək bu barədə ümumi qərar verilsin".

Borçalı İctimai Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli isə "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Azərbaycanın siyasi sistemi bu məsələlərə biganə qalmamalıdır: "Burada söhbət Azərbaycanın namus məsələsindən gedir. 20-ci əsrdə Azərbaycana ağır zərbə dəyib və ermənilər Xocalıda soyqırım törədiblər. Gərək regionun təhlükəsizliyinə cavabdeh olan Gürcüstan və Azərbaycanda bu məsələlər çoxdan həll olunardı. Hesab edirəm ki, indiki

Fransa və Gürcüstan səfirliyi qarşısında aksiyaya keçirilə bilər

Akif Nağı: "Məsələ ilə bağlı müzakirə aparıb, qərar verəcəyik"
Zəlimxan Məmmədli: "Orada-burada aksiyaya keçirməklə Azərbaycanın milli maraqları baxımından uduza bilərik"

Akif Nağı

Zəlimxan Məmmədli

halda Gürcüstanın yeni seçilmiş rəhbərinə müəyyən mesajlar verilməlidir. Gürcüstanda soydaşlarımız hadisə ilə bağlı öz etiraz aksiyalarını keçirdilər. Bunun davamlı olmasını gözləyirəm. Fransanın da uzun zamandır ki, təqib etdiyimiz mövqeyində bir açıqlıq ortaya gəlir. Bu məsələ də bizi ciddi şəkildə düşündürməlidir. Çünki Gürcüstan prezidenti həm də Fransa vətəndaşdır. Bu baxımdan hadisələr arasında bağlılıq varmı? Seçkilərdən sonra belə Ermənistanı dəstək imitiasiyası oynayırlar? Hər halda, bun-

lar dərin qatda olan məsələlərdir. Biz isə sadəcə olaraq, ehtimal irəli sürə bilirik. Fransanın ermənipərəst mövqeyi yeni deyil. Biz bunu ATƏT yarandığı gündən ayn-ayrı zamanlarda hiss etmişik. Hətta Azərbaycan parlamentində məsələ ilə bağlı sərt ifadələr də işlənib. ATƏT məsələsi artıq boğazımıza keçmiş kal armududur. Bundan qurtulmağın yollarını düşünməliyik. Xarici işlər nazirimiz Fransada "erməni soyqırımı" ilə bağlı məsələyə münasibət bildirməlidir. Bu, təkə Türkiyənin məsələsi deyil. Elə Azərbaycana

təsir edən bir məsələdir. Bu məsələdə də Azərbaycan siyasi sistemi susqunluq nümayiş etdirir. Məlumatım var ki, ayrı-ayrı qruplarda bu, müzakirə edilib. Gürcüstan səfiri ilə görüş, aksiyaya ideyası da var. Ancaq ümumilikdə siyasi sistemdə bu məsələ ilə bağlı müzakirələr təşkil olunmalıdır, problemin üzərinə gedilməlidir".

Z. Məmmədli bildirib ki, gərək olduğu təqdirdə Gürcüstan səfirliyinin qarşısında aksiyaya keçirmək lazımdır: "Gərəkdiyi təqdirdə Fransa və eləcə də

Gürcüstan səfirliyinin qarşısında məsələ ilə bağlı aksiyalara start verilməlidir. Biz çox ehtiyatlı davranıb, zaman-zaman da bunun qurbanı olmuşuq. Gürcüstan nəyə arxayındırsa, Azərbaycana bu addımı ilə qıçıq verəcəyini də düşünür. Hətta bizim milli maraqlarımızı tapdalayır. Zaman keçdikcə məsələ böyüyə bilər. Bu konfliktin müəyyən bir hissəsi soydaşlarımız və gürcü cəmiyyəti arasında yeni qarşılıqlı elementlərinin cücərməsinə gətirə bilər. Belə hal isə həm soydaşlarımızı, həm

Gürcüstan dövlətini, Azərbaycanı, həm də bütövlükdə Qafqazı təhdid edən prosesə çevrilə bilər. Burada yalnız Rusiya və onun forpostu Ermənistan maraqlı ola bilər. Ermənistan üçün Qafqazın alt-üst olması da önəmli deyil. Onların iddiaları saxta, böyük Ermənistan qurmaqdır. Bu isə planlarına görə, Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstanın ərazisi hesabına baş tutmalıdır. Axalkalaki elə-belə seçilmir. Ora axıska türklərinin vətənidir. Bu, o deməkdir ki, ermənilər iddialarını Türkiyənin sərhədi Qarsa qədər qoyurlar ki, həmin torpaqlarda böyük Ermənistan quracaqlar. Hər halda, Azərbaycanın ictimai-siyasi elitası məsələyə səfərbər olmalıdır. Gözləyirəm ki, Gürcüstanda soydaşlarımız məsələnin üzərinə gedib, abidənin götürülməsinə nail olacaqlar. Məlumatlara görə, Gürcüstan hökumətində abidənin götürülməsi ilə bağlı müəyyən mesajlar var. Erməni tərəfi isə buna qarşı müqavimətə hazırlaşır. Prosesə start verilib, ancaq düşünməliyik ki, bu prosesdə geri çəkilsək nə uduzuruq, önə getsək nə itiririk. Yoxsa orada-burada aksiyaya keçirməklə hesab edirik ki, Azərbaycanın milli maraqları baxımından uduza bilirik. Bunun üçün ciddi düşünülən addımlar atılmalıdır".

□ **911 RAIS,**
"Yeni Müsavat"

Pompeonun 5 Avropa ölkəsinə səfərində əsas hədəf

Politoloq: "Avropanı rus təhlükəsindən qorumaq istəyən ABŞ yeni siyasi dönmə üçün yeni dəngələr qurur..."

ABŞ-in dövlət katibi Mayk Pompeo 11-15 fevral tarixində bir-birinin ardınca Macarıstan, Slovakiya, Polşa, Belçika və İslandiya olacaq. Dövlət katibi səfərinə Macarıstandan başlayıb. Fevralın 11-də Budapeştə gedən ABŞ-in baş diplomatı Macarıstan baş naziri ilə müzakirələr aparıb.

Fevralın 12-də Pompeo Bratislavada Slovakiya prezidenti ilə müzakirələr keçirib. Həmin gün Varşavaya gedən Pompeo polşalı dövlət rəsmiləri ilə fikir mübadiləsi aparıb. Rusiya sərhədləri yaxınlığında yerləşən ölkələrlə müzakirələri başa vuracaq Pompeo daha sonra Brüsselə yola düşəcək, burada Avropa Birliyinin xarici əlaqələr komissarı Mogerini ilə görüşəcək.

ABŞ rəsmisinin bu səfəri bir sıra müzakirələrə səbəb olub. Səfər zamanı diqqət mərkəzində Rusiya və Çinin Mərkəzi Avropada artan nüfuzu durur. Artıq verilən açıqlamalar bunu deməyə əsas verir.

Politoloq Əhəd Məmmədli ABŞ-in yüksək vəzifəli məmurlarının bu cür səfərlərinin daim diqqət mərkəzində olmasına diqqət çəkdi: "Pompeonun səfəri artıq sərt açıqlamalarla müşayiət edilib. Budapeştə macar xarici işlər naziri ilə görüşdə Pompeo Macarıstanı Rusiya ilə dostluq et-

məməyə çağırıb. Cavabında macar tərəfi Avropanın böyük ölkələri Almaniyaya, Fransa, İtaliyaya riyakarlıq, iki üzülükdə ittiham edib. Görünür Avropa Birliyində vəziyyət heç də ürəkəçən deyil. Macarıstan Avropa Birliyinin böyük ölkələrini bir tərəfdən Rusiyaya sanksiyalar tətbiq etməkdə o biri tərəfdən isə bu ölkə ilə qaz sazişlərinə getməkdə ittiham edir. Macarıstan da öz növbəsində qaz-nəqliyyat sazişlərindən geridə qalmaq istəmir. Lakin buna rəğmən, Macarıstan Amerikanın hərbi müttəfiqidir. Bütün bunları macar rəsmisinin dilindən eşidən Pompeo xatırladı ki, Budapeştə unutmamı ki, Rusiya balaca azad ölkələrin dostu ola bilməz. Bu məsələdə Pompeo ilə razılaşmamaq olmur. Ukraynada Karpıyanı macar azlığının probleminin həlli də danışılıb. Pompeo Macarıstanı Ukrayna suverenliyinin yanında olmağa çağırıb. ABŞ kiçik Şərqi Avropa ölkələri ilə Rusiya və Avropa Birliyi arasında

özü üçün platsdarm qurur. Fikirimcə, Pompeonun Şərqi Avropa səfəri məhz bununla əlaqədardır".

Politoloq görə, Pompeonun Macarıstan, Slovakiya, Polşaya səfəri ilk öncə profilaktik tədbirlər təşkil edir: "ABŞ bununla uzaq Şərqi Avropadakı müttəfiqlərinə deyir ki, narahat olmayın sizi unutmamışam, diqqətimdəsiz. Söhbət hansısa ölkənin əhəmiyyətinin böyük olmasından gəlir, hər bir ölkə özü və başqaları üçün əhəmiyyətli ola bilər. Şərqi Avropada əsasən rus təh-

lükəsi müzakirə edilə bilər. Bura ABŞ üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. "Varşava paktı"nın keçmiş ölkələri indi ABŞ-in bəlkə də ən sadıq müttəfiqləridir. Əsasən də Polşa və Baltıyanı ölkələr Vaşinqtona çox yaxındır. Tarixən Almaniyaya və Rusiyaya arasında qalan, bölünən Polşanın böyük müttəfiqə ehtiyacı var. Böyük müttəfiq ABŞ-a da yenidən böyük iddialarla çıxış edən Rusiya və Almaniyaya qarşı olan Polşa lazımdır - baxmayaraq ki, Almaniyaya ABŞ-in müttəfiqidir. Son dövrlər Avropanın lideri qismində

çıxış edən Berlin Vaşinqton üçün təhlükəli ola bilər. Ola bilsin Şərqi Avropaya bu səfər ABŞ-in hər kəsə özünü xatırlatmaq məqsədini də güdür. Belçika və İslandiya gəldikdə isə, Avropa İttifaqının mərkəzi Belçikanın paytaxtı Brüsselə yerləşir. Bundan irəli gələrək Belçika Amerika üçün vacib dövlətdir. İslandiya gəldikdə isə bu balaca Şimali Avropa ölkəsi də ABŞ-in müttəfiqidir. Böyüklərin də müttəfiqlərini daim diqqətdə saxlaması normal haldir. Rusiya ABŞ-in Şərqi Avropaya səfərindən xoflanmayacaq. Çünki Amerika bacardığıca Rusiyanın sərhədlərinə yaxınlaşıb. Rusiya bir də o vaxt xoflanar ki, amerikan tankları Ukrayna, Gürcüstanda dursun. Pompeonun səfər etdiyi beş ölkənin hər biri Amerikaya yaxındır, çünki onlar NATO üzvləridir. Sadəcə, Macarıstanın millətçi hökuməti çalışır ki, müstəqil siyasət aparsın. Budapeştə Vaşinqton və Brüsseldən əlavə Pekin, Moskva, Ankara ilə də maraqlarına cavab verən münasibətlər qurur. Bunu digər Şərqi Avropa dövləti Rumıniyada etməyə çalışır".

Politoloq beş ölkənin də Amerikaya yaxın olduğunu söylədi: "Sadəcə, strateji anlamda Pompeonun səfər etdiyi üç Şərqi Avropa dövləti arasında Polşa ABŞ üçün daha əhəmiyyətli-dir. Polşa həm böyüklüyü, həm

keçmiş, həm də yerləşdiyi yerə görə Vaşinqton üçün daha vacib ölkədir. Rusiya Macarıstana qarmaq atmağa çalışır. Macarıstanın da tarixi baxımdan Rusiyaya qarşı böyük sevgisi yoxdur. İstər çar Rusiyası, istərsə də, sovet vaxtı ruslar Macarıstanda çoxlu qan töküblər. XIX-XX əsrlərdəki rus işğalı hələ də macarların yaddaşındadır. 1956-cı il üsyanı, İmre Nad sovet -rus imperiyasına qarşı olan silinməz macar tarixidir. Millətçi Orban iqtidarı da bunu çox gözəl bilir. Həyatda olduğu kimi siyasətdə də təsadüf yoxdur. Fikirimcə, Brüsseldə Pompeo ilə Moqerini arasında keçiriləcək görüşdə, gələcəkdə ABŞ-Avropa İttifaqı arasında gələcək birgə addımların müzakirəsi aparılacaq. Zətən Amerikanın fəal olmamaq lüksü yoxdur. Dünyanın bir nömrəli hərbi-ittifaqı olan NATO-nun başında duran dövlət fəal olmaya bilməz. Sadəcə, Tramp ola bilsin ki, prezident fəaliyyətinin əvvəlində daxili siyasətə daha çox önəm verdi. Bunun nəticəsi kimi də Amerika onun dönməndə iqtisadi sıçrayışa nail oldu. Amerikani tək prezident idarə etmədiyi üçün xarici siyasəti də o, tək belirləmir. Amerika hələ nə NATO, nə də dünya birinciliyindən imtina etməyib, könüllü imtina edən deyil. Sadəcə, yeni siyasi dönmə üçün yeni dəngələr qurulur. Bu dəngələri Amerika yenidən öz istədiyi kimi qurmaq istəyir. Bu dəfə bu, nə qədər alınacaq, onu vaxt göstərəcək".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

2019 -cu il Azərbaycanda "Nəsimi ili" elan olunduqdan sonra təbii ki, Nəsimi yaradıcılığına diqqət artıb. Bu diqqətin üzə çıxardığı gerçək həm də bu oldu ki, azərbaycanlıların bir çoxunun Nəsimi haqda təsəvvürü eyni adlı filmdən o tərəfə keçmir. Çünki bu mövzuda söz deyən, yazanların çoxunun istinadı filmdəki "faktlardan" o tərəfə keçmədi. O da məlum oldu ki, Azərbaycanda Nəsimi haqqında sanballı, akademik araşdırmalar çox azdır, hətta "yoxdur" deyiləcək qədər az...

Həmsöhbətimiz şerqşünas-yazar, Elmlər Akademiyasının Şerqşünaslıq İnstitutunun dissertantı, Nəsimi əlyazmalarının tədqiqatçısı Vüsal Hətəmov dahi şairin həyatı ilə bağlı qədim əlyazmaları araşdırıb kitab hazırlayıb. Sualımızı elə kitabla başladıq.

- Vüsal müəllim, bildiyimiz qədər bu il Nəsimi haqqında kitabınız dərc olunacaq. Bu kitabda nələr var? Nəsimi barədə Azərbaycan oxucusuna yenilik ola biləcək hansı məqamlar əksini tapanıb?

- 20 ilə yaxındır ki, Azərbaycan, Özbəkistan, Rusiya (Leninqrad) və Ermənistan əlyazmaları institutlarında olan Nəsiminin nadir nüsxələrinin fotosurətləri üzərində çalışıram. Maraqlıdır ki, həmin nüsxələrdə olan şeirlər sovetlər dövründə sanki iki hissəyə bölünmüş, açıq-aşkar dini motivli şeirlər bir kənara qoyulmuş, çətin anlaşılacaq fəlsəfi şeirlər isə sonradan geniş məlumat verilmədən və yaxud təhriflərlə insanlara çatdırılmışdır. İnşallah, bu il işıq üzü görəcək "Nəsiminin şeirləri nə deyir?" adlı kitabım ədəbiyyatçılar, tarixçilər, xüsusilə də Azərbaycan fəlsəfə tarixi sahəsində araşdırma aparana üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcək.

- Yeri gəlmişkən, "Nəsimi ili" elan olunduqda verilən reaksiyalardan da belə məlum oldu ki, xalqımız Nəsimini eyniadlı filmə təqdim olunan qədər, hətta o şəkildə tanıyır. Bəs həqiqətdə necə olub? Əsl Nəsimi filməki Nəsimidən fərqlənirmi?

- "Nəsimi" filmi ideya cəhətdən gözəldir. Rasim Balayev "Nəsimi"ni ikinci bir Nəsimi olaraq fərqli görkəmində və möhtəşəm oynayıb. Amma həmin film "əsl" Nəsimiyə nə dərəcədə yaxındır? Filmə Nəsiminin əsasən şücaəti, həmçinin insan gözəlliyini vəsf etməsi önə çəkilir. Əslində isə Nəsiminin "kamil insan", "insan gözəlliyi", "ali varlıq" haqda dedikləri çox üstüdükdür, fəvqəlbəşərdir. Nəsimi gözəllikdən danışarkən, sifət gözəlliyini deyil, kamil insan deyərək, kamil bədən quruluşu deyil, mükəmməl eşq deyərək, məişət sevgisini deyil, daha ali bir eşqi nəzərdə tutmuşdur. Təbii ki, bizim bunları anlamağımız üçün Nəsimi qədər Şerq fəlsəfəsi, Şerq ədəbiyyatı, Şerq tarixini bilməmiş lazımdır. Həsab edirəm ki, ikinci Nəsimi filmi çəkilərsə, Nəsiminin fiziki qəhrəmanlığını, fiziki gözəlliyi tərənnüm edən şeir məzmunlarından daha da irəli gedib kamil insanın - yəni "salikin", aşıqın, arifin yüksək məqamlarda demək istədiklərindən danışan ideyalarını önə çəkməliyik. Yalnız bununla Nəsiminin haqqını ödəyə,

can digər Şerq dövlətlərindən fərqli olaraq Əhli-beyt nümayəndələrinə, Peyğəmbər (s.ə.s) nəslinə çətin vaxtlarda yer vermişdir. Bibiheybət, Gəncə, Bərdə imamzadələri buna misaldır. Azərbaycanlılar tarixən Peyğəmbər nəslini sevib və onlara ehtiram bəslə-

li-beytəm"; "Qibləgahımdır Məhəmməd, səcdəgahımdır Əli"; "Eşq əlindən yandı canım, ya Əli, səndən mədəd". Və yaxud şeirlərindən birində deyir: "Pustimi soydu Yezid-Mərvanilər". Araşdırmalar zamanı gələn çənaət budur ki, Nəsiminin edam fətvasını

İmdad əl-Hənbəlinin əsərlərindən nümunə gətirsə də, bu məsələyə şübhə ilə yanaşır. Çünki həmin müəlliflərin əsərlərində "Nəsimi" deyil, "Nəsiməddin Təbrizi" yazılır, Nəsiminin vətəni isə Şamaxı deyil, Təbriz göstərilir. Sözügedən əsərlərdə Nəsiməddinin əv-

xələri haqda məlumat verilməmişdir. Yalnız Qəstəmonili Lətif 1546-cı ildə tərtib etdiyi "Məşahirü-şüəra" adlı təzki-rəsində Nəsiminin Azərbaycan, fars və ərəb dilində "Divan" yaratması barədə məlumat vermişdir. Nəsiminin əsərləri geniş yayılsa da, onun

"Dərisini soyunan Nəsimiyə biz

"kürkümüzü geyindirmək istəyirik"

Nəsimişünas Vüsal Hətəmov: "Nəsiminin edam fətvasını verənlər qeyri-cəfəri məzhəbinin nümayəndələri idi"

"Nəsiminin əlyazmaları arasında onun imamiyyə məzhəbinə aid olmasını göstərən şeirləri var"

dünyaya Nəsiminin necə bir fəvqəladə bir şair olduğunu çatdırı bilirik. Nəsimi maddi aləmin şairi deyildi. Nəsiminin şeirlərini maddi aləmdə eritmək şairin ruhuna əziyyət verər. 20 ilə yaxındır ki, Nəsiminin əlyazmaları ilə məşğul olduğumdan cəsarətlə deyə bilərəm ki, indiye qədər bizə tanıtılan Nəsimi əsl Nəsimi həqiqətindən uzaqdır. Nəsimi üçün kamil insan nümunəsi kimdir? Nəsimi allahsız olubmu? Nəsimi sufi idimi? Hüru-filik dini tərqiət idi, yoxsa siyasi cərəyan idi? Bütün bunlar dünyaya düzgün çatdırılmalıdır. Nəsimi haqq şairi olub. Qərbdədir ki, Nəsimi haqq üçün fiziki dərisini soyundu, biz isə yenidən ona öz əynimizdəki kürkümüzü geyindir-mək istəyirik.

- Niyə Nəsimi Şerq dünyasında ən çox Azərbaycanda təbliğ olunur?

- Bildiyimiz kimi, Azərba-

yib. Əhli-beyt şairlərinin də Azərbaycanda sevilməsinin səbəbi budur. Nəsimi, Füzuli, Xətai, Seyid Əzim, Sabir və digərləri buna misaldır. Maraqlıdır ki, bu gün də Nəsimi və digər onun davamçısı olan Əhli-beyt şairlərini müşrik bilən məzhəb və tərqiətlər, radikal dini cərəyan nümayəndələri var.

- Belə çıxır ki, Nəsimi məzhəblərarası itilafın qurbanı olub?

- Nəsimi dövrünün özünə-məxsus siyasi çaraları var. Tarixi mənbələrə əsasən, bir çox zamanlarda, həmçinin 14-15-ci əsrlərdə Cəfəri məzhəbinə mənsub fikir adamları rafizi adlanaraq, müşrik, zindiq, kafir adı altında ehkamçı din dövlətləri və qazıları tərəfindən təqib olunurdu. Həmin dövrdə isə Nəsimi özünü Əhli-beyt şairi olaraq tanıdırdı. Sübut üçün əlyazmalarında nümunələr var: "Xaki-dəri-Əh-

"Fəzlullah Nəsiminin əsərlərindən Nəsiminin Şamaxıdan olması fikrinə gəlmək olar"

verənlər qeyri-cəfəri məzhəb nümayəndələri idi.

- Daha bir müəmmal məsələ şairin ölümü ilə bağlıdır. Daha doğrusu, filməki soyulması səhnəsi. Tarix nə deyir? Nəsimi soyulubmu? Həqiqətdən belə olubsa, bu cəzanın, ümumiyyətlə, edam hökmünün səbəbi nə olub?

- Nəsimi deyir: "Yüğldü şeyxi şabilər ki, yəni soyalar mənə, Muradım bu idi haqdan, irişdim mən bu gün kamə".

Başqa bir yerdə isə dərisini soyanları "Yezid" adlandırır.

Bu məsələdə, mənəcə, ürfani çalar deyil, siyasi çalar axtarmaq lazımdır. Çünki Nəsimi kimi bir çox şairlər olub ki, əsərlərində vəhdətül-vücud məsələsinə qabardıb, lakin heç təqib də edilməyiblər. Amma Nəsimi isə əsərlərində dövrün hakimi məzhəblərinə qarşı çıxaraq Əhli-beyt yolunda, cəfəri məzhəbində olduğunu çatdırırdı. Düzdür, tədqiqatçılar arasında imamiyyə təbliğli şeirlərin Nəsimiyə aid olub-olmaması mövzusunda itilaf var.

Fakt faktlığında qalmaqdadır ki, Nəsiminin əlyazmaları arasında onun imamiyyə məzhəbinə aid olmasını göstərən şeirləri var. Dediymiz kimi, Nəsiminin diri-diri soyulması məsələsinə həm ona aid şeirlərdə, həm də "Nəsimi" təxəllüsü ilə yazan şairlərin əsərlərində toxunulur. Lakin tarixi mənbələrdə onun edamdan sonra soyulması da qeyd edilir. Keçən əsr yaşamış türkiyəli alim Əbdülbaqi Gölpınarlının məqaləsində Nəsiminin edamına göstərişin Məmlük sultanı Əl-Müəyyəd Seyfəddin və Hələb valisi Yaşbəkkin dövründə verildiyi qeyd edilir.

Düzdür, mərhum akademik Ziya Bünyadov ərəb müəlliflərindən İbn Həcər Əsşəlanı, Şəmsəddin Səxavi və İbn əl-

vəlcə başının kəsilməsi, sonra isə dərisinin soyulması qeyd edilir.

Digər bir fakt isə budur ki, Nəsimi təxəllüsü ilə yazan bir çox şairlər öz şeirlərində Nəsiminin faciəli şəkildə edam olunmasını, hətta dərisinin soyulmasını qeyd etmişlər. Məsələn, həm Azərbaycan, həm də Özbəkistan əlyazmalar institutunda "Divani-Nəsimi" adlı əlyazması nüsxələrində belə bir şeir var:

Fitvasından zahidin nahəq mənə gər soyalar, Gəm deyil səndən şaha, gərçək tamarlar ağrımaz.

Zahidin əfsanəsindən soydular nahəq mənə, Həq bilir səndən şaha, sahənbəzərlər ağrımaz.

Necə ki, Nəsimi özü də edam cəzasının səbəbini öz şeirində deyir: "Pustimi soydu Yezid-Mərvanilər"

- Daha bir müəmmal məsələ şair Nəsiminin doğum yeri, yəni vətəni ilə bağlıdır. Biz istisnasız olaraq Nəsimini Azərbaycan şairi bilirik, amma mənbələrdə fərqli iddialar var. Bunlardan hansı obyektivliyə daha yaxındır?

- Müasir Azərbaycan tarixçiləri Nəsiminin vətəni Şamaxı, bəziləri isə Bakı kimi qeyd edir. Lakin orta əsr ərəb tarixçiləri Nəsimini bəzən təbrizli kimi göstərirlər. Lakin Fəzlullah Nəsiminin əsərlərindən Nəsiminin Şamaxıdan olması fikrinə gəlmək olar.

- Nəsiminin əsərləri haqda hansı tarixi mənbələrə mürafiət etmək lazımdır?

- Nəsimi haqda ilk məlumatı Əlişir Nəvainin "Nəsayimül-Məhəbbə" və onun müasiri Əmir Kəmaləddin Hüseyninin "Məcəlisül-üşşaq" adlı təzkirələrindən almaq olar. Lakin onlar Nəsimini hörmət və rəğbətə yad etsələr də, şairin əsərlərindən bir neçə nümunə verməklə kifayətlənmiş, "Divan"ları və əlyazması nü-

saxları haqda məlumat verilməmişdir. Yalnız Qəstəmonili Lətif 1546-cı ildə tərtib etdiyi "Məşahirü-şüəra" adlı təzki-rəsində Nəsiminin Azərbaycan, fars və ərəb dilində "Divan" yaratması barədə məlumat vermişdir. Nəsiminin əsərləri geniş yayılsa da, onun

"Divan" nüsxələri haqda məlumat azdır. Ümumiyyətlə isə Nəsiminin əlyazmaları Rusiya, Türkiyə, Azərbaycan, Ermənistan, İran, Avropa və Orta Asiya əlyazmaları institutlarında mövcuddur. Maraqlıdır ki, bu nüsxələrdə olan bəzi şeirləri araşdırmaçılar Nəsimiyə deyil, "Nəsimi" təxəllüsü ilə yazan digər şairlərə, həmçinin Həqiqiyə, Xətaiyə aid olduğunu bildirmişlər. Təbii ki bütün bunlar böyük tədqiqat işləri tələb etdiyindən Nəsimi yaradıcılığının dolğun öyrənilməsi üçün komanda şəkildə işləmək lazımdır.

- Nəsiminin yaradıcılığında din-tərqiət mövzuları necə əks olunub? Sosial-siyasi çalarlar varmı?

- Əslində Nəsimini bəşəri şair, bəşəri mütəfəkkir edən elə onun əsərlərinin sosial-siyasi çalarlarıdır. Nəsimi üçün əsl məzhəb Haqq yoludur. Bu yolda özünü saf göstərən bəzi riyakar sufilər də, saxtakar zahid-abidələr də tənqid olunur. Nəsimi şeirlərinin birində onların arı deyil, milçək olduğunu, bar verən ağac deyil, barsız ağac olduğunu deyir:

Bir məğəsdür, balı yox, Bir ağacdır, barı yox.

Nəsimi şeirlərinin birində deyir:

Ey könül, hər bivücdan can umursan, nə acəb? Bəkərdən lütfilən ehsan umursan, nə acəb Bışəriatlar nə bilsün ənbəyanın şərtini Bitəriqətdən rəhə-ərkan umursan, nə acəb?

Nəsiminin məşhur iki misrası isə dünyanın axtarışda olduğu yeni nəfəs siyasi-ictimai ideologiyalar üçün açar hesab etmək olar:

Ey bülbulü-qüdsi, nə gırfıtarı-qəfəssən, Sındır qəfəsi, tazə gülüstan tələb eylə!

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

Seysmoloji Xidmət zəlzələ sayiələrinə görə xüsusi açıqlama yaydı

“Sosial şəbəkələrdə bəzi insanlar əhali arasında yersiz təxribat və təşviş hissi yaradır”

Azərbaycanda hər hansı güclü və dağıdıcı zəlzələ gözlənilmir. “Report” un məlumatına görə, bu barədə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin yaydığı bəyanatda bildirilib.

Qeyd olunub ki, fevralın 5-də Ağsu və Şamaxı rayonlarında baş verən zəlzələlərdən sonra ərazidə afterşokların qeydə alınması davam edir: “AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi tərəfindən zəlzələ bölgəsində hiss olunan afterşoklar və hazırkı vəziyyətlə bağlı ictimaiyyətə müntəzəm olaraq məlumat verilir. Təəssüflə qeyd etmək istəyirik ki, sosial şəbəkələrdə bəzi insanlar əhali arasında yersiz təxribat və təşviş hissi yaratmaq məqsədilə Azərbaycanda güclü və dağıdıcı zəlzələlərin olacağına dair əsassız məlumatlar yayırlar. Bu isə insanlarda yersiz qorxu və narahatlıq yaradır”.

“Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi olaraq bəyan edirik ki, zəlzələ bölgəsində afterşokların davam etməsinə baxmayaraq, hər hansı güclü və dağıdıcı zəlzələlər gözlənilmir. Əvvəlcədən də bildirdiyimiz kimi, qeydə alınan afterşoklar arasında hiss olunanların olması mümkündür və bir neçə belə təkan qeydə alınıb. Bu barədə ictimaiyyətə RSXM-nin rəsmi internet sahifəsi www.seismology.az və KİV vasitəsilə operativ şəkildə məlumatlar çatdırılır. Hazırda bölgədə seysmoloji müşahidələr davam etdirilir. Qeydə alınan hiss olunan təkanların dağıdıcı olmaq ehtimalı yoxdur. Odur ki, bütün ictimaiyyəti, KİV-ləri və vətəndaşlarımızı hər hansı təxribat xarakterli xəbərlərə inanmamağa, zəlzələyə dair məlumatları yayarkən Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin rəsmi saytına istinad etməyə çağırırıq. Vətəndaşlarımız arasında hər hansı sual yaranarsa RSXM-nin İnformasiya şöbəsinə (+994) 012 492-34-57 nömrəli telefon vasitəsi ilə müraciət edə bilərlər”, - Seysmoloji Xidmət Mərkəzindən vurğulanıb.

Qeyd edək ki, fevralın 5-i gecə saatlarında baş verən zəlzələ nəticəsində Ağsuda ev və obyektlərin ziyan çəkməsi ilə bağlı müraciətlər artmaqdadır. Bu barədə Ağsu Rayon Fövqəladə Hallar Komissiyasından məlumat verilib.

Məlumata görə, komissiyaya bu günədək 603 müraciət daxil olub. Daxil olan müraciətlərə əsasən 452 evə artıq baxış keçirilib. Komissiyadan bildirilib ki, hadisə nəticəsində zədələndiyi deyilən evlərin əksəriyyəti rayonun sürüşmə zonasında yerləşir.

Hazırda komissiya tərəfindən araşdırmalar davam etdirilir.

Xatırladaq ki, fevralın 5-də Pirqulu stansiyasından 7 km cənubda Ağsu ərazisində 4,4 bal gücündə zəlzələ qeydə alınıb. Həmin zəlzələ episentrdə 5 bala yaxın, ətraf rayonlarda 4,3 bala qədər hiss olunub. Həmin gün Pirqulu stansiyasından 9 km cənub-qərbdə İsmayılı ərazisində zəlzələ qeydə alınıb. Fevralın 9-da və 11-də də Pirqulu stansiyasından 8 və 9 km cənub-qərbdə və qərbdə Ağsu ərazisində yeraltı təkanlar baş verib.

Ermənistanın işğalına məruz qalan Azərbaycan uzun illər boyu qaçqın və məcburi köçkünlər üçün xarici dövlətlərdən, həmçinin beynəlxalq təşkilatlardan humanitar yardımlar alıb.

Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin saytında yerləşdirilən məlumatlardan aydın olur ki, 90-cı illərin ortalarından başlanan yardımlar 2000-ci illərin əvvəllərindən sürətlə azalıb. Belə ki, 1993-2004-cü illərdə ayrı-ayrı dövlətlər, maliyyə qurumları, beynəlxalq humanitar və inkişaf təşkilatları tərəfindən qaçqın, məcburi köçkün və aztəminatlı əhaliyə müxtəlif layihələr üzrə 640 milyon ABŞ dollarından çox həcmdə humanitar yardım göstərilib.

Əgər 1994-1995-ci illərdə beynəlxalq, yerli humanitar və onların təsis etdiyi inkişaf təşkilatları tərəfindən həyata keçirilmiş layihələrə ildə 70-75 milyon ABŞ dolları həcmdə vəsait sərf olunurdusa, 2004-cü ildə bu vəsaitin miqdarı təxminən 34 milyon dollar təşkil edib. 2001-ci ildə bir sıra beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qaçqın, məcburi köçkün və aztəminatlı əhaliyə ərzaq yardımı göstərilməsi proqramı ümumiyyətlə, dayandırılıb.

Ölkədə fəaliyyət göstərən beynəlxalq humanitar təşkilatların fəaliyyətini əlaqələndirmək məqsədilə prezidentin sərəncamı ilə 1995-ci ildə Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyası yaradılıb. Komissiya öz fəaliyyətini Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının qaçqınların, məcburi köçkünlərin və miqrasiya problemləri üzrə şöbəsi vasitəsilə həyata keçirir. Hazırda komissiyanın sədri baş nazirin müavini Əli Həsənovdur.

1999-cu ildə sabiq prezident Heydər Əliyevin BMT-nin “Ümumdünya Ərzaq Proqramı” təşkilatının baş qərarına müraciətinə əsasən həmin təşkilatın Azərbaycanda fəaliyyət müddəti müstəsna hal kimi 2005-ci ilin sonuna qədər uzadılıb.

Azərbaycana ən çox yardım ayıran təşkilatlardan biri BMT-nin Ümumdünya Ərzaq Proqramıdır. Bu proqram əvvəllər ildə 300 min məcburi köçkünə ərzaq yardımı ayırırdı. 2001-ci ildən etibarən yardımın həcmi azaldılıb. 2004-cü ildə proqram 140 min nəfər üçün ərzaq yardımı verib. 2008-ci ilədək yardımın həcmi daha da azaldılaraq 70 min nəfəri əhatə edib. 2008-ci ilin iyunundan isə BMT Ümumdünya Ərzaq Proqramı

Azərbaycandakı fəaliyyətini tamamilə dayandırıb.

Ümumiyyətlə, 2016-cı ilədək BMT-nin agentlikləri tərəfindən Azərbaycanda humanitar və inkişaf layihələrinə 300 milyon dollar həcmdə vəsait ayrılıb. Bunun 110 mil-

Beynəlxalq təşkilatlardan əlavə, ayrı-ayrı dövlətlər də müxtəlif dövrlərdə Azərbaycana humanitar yardım ayırıb. Məsələn, 1997-ci ildə əldə olunmuş razılığa əsasən İtaliyanın ENİ şirkəti tərəfindən “Azərbaycanda yurdlarından

azalması Azərbaycana neft gəlirlərinin axınının başladığı dövrə təsadüf edir. Məhz “Əsrin müqaviləsi” üzrə mənfəət gəlirlərinin əldə olunmasından sonra beynəlxalq təşkilatlar yardımları ya məhdudlaşdırıb, ya da tamamilə dayandırdılar.

Azərbaycandakı qaçqınlara beynəlxalq humanitar yardımlar dayandırılıb-səbəb

Ərzaq və humanitar yardımın azalması ölkəmizə neft gəlirlərinin axınının başladığı dövrə təsadüf edir

yon dolları BMT-nin Ümumdünya Ərzaq Proqramının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin xətti ilə, 100 milyon dollar BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin xətti ilə və qalan vəsait isə digər BMT agentlikləri tərəfindən müxtəlif humanitar və inkişaf layihələrinə sərf edilib.

Bundan əlavə, Beynəlxalq Qızıl Xaç və Qızıl Aypara Cəmiyyətləri Federasiyası, ABŞ-ın “ADRA”, Türkiyənin “Qızıl Ay” təşkilatları və digərləri isə Azərbaycanda 200 min nəfər qaçqın, məcburi köçkün və aztəminatlı əhaliyə ərzaq yardımı göstərib. Bu proqram da 2001-ci ildən dayandırılıb.

Avropa İttifaqı tərəfindən ölkədə fəaliyyəti dövründə məcburi köçkünlər üçün hər biri 200 yığma evdən ibarət 16 fin qəsəbəsi salınıb.

didərgin düşmüş şəxslər və məcburi köçkünlər” layihəsi çərçivəsində 2,2 milyon ABŞ dolları həcmdə ayrılmış grant vəsaiti hesabına

1999-cu ilin noyabr ayında Azərbaycan hökuməti, “ACIP Azərbaycan” Ortaq Şirkəti, İtaliyanın ENİ şirkəti və BMT QAK arasında imzalanmış üçtərəfli müqaviləyə əsasən məcburi köçkünlər üçün Xanlar rayonunda 234 ailə üçün 253 ev və sosial obyektlər, Beyləqan rayonunda 110 ailə üçün 124 ev və sosial obyektlər inşa edildi, Ağcabədi rayonu ərazisində Laçın qış yataqlarında (Taxtakörpü) 35 obada 5600 nəfər üçün su xətləri çəkilib.

Yaponiya, ABŞ, Türkiyə və digər dövlətlər də qaçqın və məcburi köçkünlərə müxtəlif tipli yardımlar ayırıblar.

Ölkəyə ayrılan birbaşa ərzaq və humanitar yardımın

Elə buna görə də Azərbaycan hökuməti tədricən qaçqın və məcburi köçkünlərin bütün xərclərini öz üzərinə götürüb.

Hazırda Azərbaycan hansısa beynəlxalq təşkilat və ya dövlətdən humanitar yardım alırmı? “Qaçqınkom”dan “Yeni Müsavat”a verilən məlumatla görə, artıq kiçik həcmli layihələr istisna olmaqla, müntəzəm humanitar yardımlar demək olar, tam dayandırılıb: “Qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həlli üçün 1993-2018-ci illər ərzində ümumilikdə 7,1 milyard manat vəsait sərf edilib. Bunun 3,4 milyard manatı dövlət büdcəsinin, 2,3 milyard manat Dövlət Neft Fondunun, 1,4 milyard manat isə beynəlxalq maliyyə qurumları və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən beynəlxalq humanitar təşkilatların vəsaitidir”.

□ DÜNYA, “Yeni Müsavat”

Xəbər verdiyimiz kimi, AFFA milli komandamıza baş məşqçi təyin edib. Qurumun İcraiyyə Komitəsinin iclasında xorvat Nikola Yurçeviçin milli komandaya rəhbərlik etməsi barədə qərar verilib. Yaxın günlərdə məşqçi ilə müvafiq müqavilə imzalanacağı bildirilib.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, Nikola Yurçeviç 14 sentyabr 1966-cı ildə Zaqrebdə anadan olub. Futbol karyerasına Xorvatiyanın ən titullu klubu "Dinamo"da başlayıb. 1984-cü ildə - 18 yaşında Zaqreb klubunun əsas heyətində oynayıb. 1988-ci ildə Belçikanın "Royal Antwerp" klubuna keçib. Cəmi bir oyununa çıxıb və sonra Avstriyanın "Zalsburq" klubuna transfer olunub. 1991-1995-ci illərdə bu komandada çıxış edib. 1995-ci ildə Almaniyanın "Frayburq" klubu ilə müqavilə bağlayıb. 2 ildən sonra yenidən "Zalsburq"a dönüb və 1999-cu ildə futbolçu karyerasını başa vurub.

Yurçeviç 1990-1996-cı illərdə Xorvatiya millisinə dəvət alıb. Bu müddətdə 19 oyuna çıxan hücumçu 2 qol vurub.

2002-ci ildə məşqçiliyə başlayan Yurçeviç əsasən köməkçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. 2002/2003 mövsümündə Xorvatiyanın "Zaqreb" klubunu çalışdırıb və növbəti mövsüm yetirməsi olduğu "Dinamo"ya rəhbərlik edib. O, baş məşqçi kimi azsaylı nəticələrini də məhz burada qazanıb. Belə ki, Zaqreb klubu onun rəhbərliyi altında 2003-cü ildə Xorvatiya Super Kubokunu, 2004-cü ildə ölkə kubokunu qazanıb.

2005-ci ildə Avstriyanın "Zalsburq" və Xorvatiyanın "Slaven" klublarına baş məşqçi təyin olunsa da, qısa zaman sonra qovulub.

2006-cı ildən sonra isə köməkçi-məşqçi kimi fəaliyyət göstərmişdir. Belə ki, o, 2006-2012-ci illərdə Xorvatiya millisində,

olub və komandanı ölkə çempionu edib. Amma daha sonra postundan kənarlaşdırılıb. 2020-ci ildə keçiriləcək futbol üzrə Avropa çempionatının seçmə mərhələsində millimiz E qrupunda mübarizə aparacaq. Qrupda rəqiblərimiz son dünya çempionatının finalçısı Xorvatiya, Uels, Slovakiya və Macarıstan millisidir.

Fevralın 12-də Nikola Yurçeviç Bakı Olimpiya Stadionunda mətbuat konfransını keçirib. "Report" xəbər verir ki, xorvatiyalı mütəxəssis deyib ki, milli ilə bir

baş məşqçinin cavabı belə olub: "Əsas məqsəd oyundan-oyuna inkişaf etmək və AVRO-2020-yə vəsiqə qazanmaqdır. Avropa çempionatına çıxmaq üçün vuruşacağıq. Bilirəm, çətinlikdir. Amma əlimizdən gələni edəcəyik".

O deyib ki, ilk növbədə, komandaya inanmalıyıq: "Qrupumuzun favoriti Xorvatiya yığması FIFA reytingində 4-cü yerdədir. Bizim göstərici isə elə də yaxşı deyil. Lakin yaxşı nəticə qazanmaq üçün çalışmalıyıq. Düzgün taktika və köklənmə ilə müsbət nəticə qazanmaq olar. Yığmaya

Martın 21-də Xorvatiya ilə səfər oyunu haqda baş məşqçi bunları deyib: "Nəzərimdə 20 futbolçu var, hansı ki oyunlarını izləmişəm. Amma yeni futbolçulara da baxacağıq. Yerli çempionatda çıxış edənlərlə bağlı məlumatım olsa da, xaricdə çıxış edənlər barədə yoxdur. Hücumameyilli futbolu bəyənim və belə oyuna üstünlük verirəm. Fəlsəfəm 90 dəqiqə köklənmə və düzgün taktiki hazırlıqdır. Lakin səfərdə Xorvatiya, evdə isə Macarıstana qarşı taktiki planımız fərqli olacaq".

Millinin baş məşqçisi quzu kababı, futbolçular və məqsədindən danışdı

Nikola Yurçeviçlə birlikdə müqavilə imzalanacaq; "maliyyə şərtlərini AFFA rəsmilərindən soruşun" deyir...

"Prosi-neçkinin (millinin keçmiş baş məşqçisi-O.) quzu kababından xoşu gəlirdi. Bəs siz buranın mətbəxinə dadmısınız?" sualına cavabı isə belə olub: "Prosi-neçki ilə söhbətimiz yalnız futbol dan olmayıb. Hər şeydən danışmışam və müsbət sözlər deyib. Ən çox da yeməkləri vurğulayıb (gülür). Türkiyədə də çalışmışam. Bilirəm ki, sizin xalqlarınız, mətbəxiniz çox yaxındır. Amma Xorvatiya mətbəxi də gözəldir. Həyat yoldaşım burada yaşayacağıq. Qızların Zaqrebdə təhsil aldığı üçün arada Bakıya gələcəklər".

Baş məşqçi müqaviləsinin maliyyə şərtləri barədə danışmaq istəməyib: "Bu məsələ ilə bağlı federasiya rəsmiləri ilə 2-3 dəqiqə söhbətmişəm. Maliyyə şərtlərini müqavilə bağlanıldıqdan sonra AFFA rəsmilərindən soruşa bilərsiniz".

ORXAN,
"Yeni Müsavat"

2012-2013-cü illərdə Moskva "Lokomotiv"ində, 2013-2015-ci illərdə "Beşiktaş"da, 2015-2017-ci illərdə "Vest

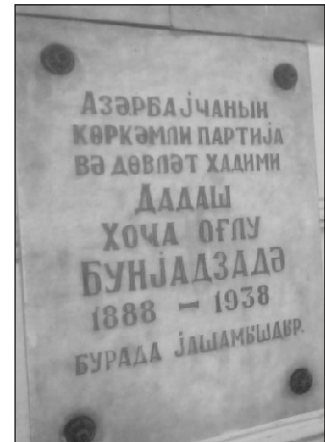
Hem"de məşqçi işləyib. Bütün komandalarda Slaven Biliçin köməkçisi olub. 2018-ci ildə yenidən "Dinamo"nun baş məşqçisi

illik müqaviləsi olacaq. Lakin sözləşmə növbəti tsikl üçün daha 2 il uzadıla bilər. "Qarşınıza hansı məqsəd qoyulub" sualına

çağırılan oyunçuların matça 90 dəqiqə köklənmələri lazımdır. Bu, müasir futbolda çox vacibdir".

Bakını "işğalda saxlayan" bolşevik barelyefləri və kiril yazıları

Yeni nəsillər və xarici turistlər kiril əlifbasını bilmədiyinə görə barelyeflərdə yazılanları oxuya bilmirlər; onlar nə təzələnilir, nə də götürülür...

Bakı hələ də kiril əlifbasından və bolşevik barelyeflərinin "işğaldan" qurtula bilməyib. Şəhərin mərkəzi küçələrində ictimai-siyasi xadimlərin kiril əlifbası ilə yazılmış barelyefləri qalmaqdadır.

Sovet dövrünün simaları sayılan Dadaş Bünyadzadə, Əliheydər Qarayev, Soltanməcəd Əfəndiyev, Mirzə Davud Hüseynovun yaşadığı evlərin qarşısındakı barelyeflər nə yenilənib, nə də götürülüb.

Ümumiyyətlə, Bakının mərkəzində bolşeviklərin xatirə lövhələri, barelyefləri - sovet rəmzləri İstiqlaliyyət və Murtuza Muxtarov küçələrində qalmaq-

dadır. Həmin lövhələr həm də rus dilində olması ilə "göz oxşayır".

Həmçinin ADR hökumətinin generalı Səməd bəy Mehmandarovun yaşadığı evin qabağında barelyef dəyişməyib, kiril əlifbası ilə yazılmış sözlərlə onun barəsində məlumat verilib.

Hərçənd ki, Azərbaycanda kiril əlifbası çoxdan tarix olub. Məktəblərdə də bu əlifba tədris

olunmur. Şəhəri gəzintiye çıxan valideynlər isə deyirlər ki, övladlarına barelyeflərdə nə yazıldığını oxuya bilmirlər, çünki yeni nəsillər uşaqları kirilcə bilmirlər.

80-lərdə doğulanlar arasında kiril əlifbasından xəbəri olanlar var, amma 90-ların sonunda və 2000-ci ildən sonra anadan olan yeni nəsillər kiril əlifbasını başa düşmür. Yalnız rusdillilər oxuya bilirlər.

Üstəlik, həmin barelyeflərin təzələnməsi lazımdır. Ən azından təklif olunur ki, barelyeflərdə latın əlifbasında (və ya ingilis

dilində) məlumat yerləşdirilsin. Bu, şəhərə gələn turistlərin tarixi şəxslərlə maraqlanmasına şərait yarada bilər.

Onlar mərkəzi küçələri gəzdikcə barelyefi vurulmuş şəxslər haqda məlumat almaq istəyirlər, amma bir avropalı və yaxud bir ərəb kirilcə haradan bilsin?!

Valideynlər bildirirlər ki, Mehmandarov və Əfəndiyevin kimliyini uşaqlara izah edirlər, amma onlar barelyefdən indiki Azərbaycan əlifbasında oxusalar, daha yaxşı olar.

Azərbaycanın görkəmli müğam ustası Zülfü Adıgözəlovun, tanınmış iqtisadçı alim Əhməd Mahmudovun, xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin barelyefləri, şərqşünas alim Əbdülkərim Əlizadənin, Maksim Qorkinin, İsmayıl Hidayətzadənin, Tağı Şahbazinin, Məmməd Əfəndiyevin, Mirzə Hüseynovun, Sultanməcəd Əfəndiyevin, Mirzə Hüseynovun, Dadaş Bünyadzadənin, Əsəd Nərimanovun, Əli Ləmbəranskinin, Səmədadağa Ağamalı oğlunun bir zaman yaşadığı binaların di-

varlarındakı xatirə lövhələri kirilcədir.

Eləcə də kinomuzun dahilərindən olan Adil İsgəndərovun və digərlərinin barelyefləri də kirilcədir. Bu yenilənmə işləri isə Bakı meriyası ilə Mədəniyyət Nazirliyinin birgə fəaliyyəti nəticəsində həyata keçirilə bilər.

Bəziləri isə hesab edirlər ki, onlar tarixi abidələrdir, toxunmaq olmaz, qorunmalıdır. Latın qrafikalı əlifbaya 2001-ci ildə keçmişik. Bir müddət əvvəl xalq şairi Fikrət Qoca məsələ ilə bağlı dəfələrlə çıxış etdiklərini bildirmişdi:

"Şəhərdə hər addım qoyduğumuz yer bizimdir. Ən xırda əşyanı belə qorumağı bacarmalıyıq. Ölkə başçısının latın qrafikasına keçilməsi ilə bağlı sərəncamı var və bununla bağlı müəyyən vaxt verilib. Kiril əlifbası ilə yazılan barelyeflərin hələ də dəyişdirilməməsi ölkə başçısının sərəncamına laqəyd münasibət göstəricisidir".

Tarixilik baxımından bəlkə də həmin barelyefin binaların üzərində qalması yararlıdır. Amma digər tərəfdən, bu gün artıq kiril əlifbası ilə oxuyub-yazmaq bacarmayan bir nəsillər böyüyür. Belə çıxır ki, 20-30 ildən sonra, ümumiyyətlə, o barelyeflərdə nə yazıldığını bu ölkənin öz vətəndaşları da bilməyəcəklər. Əgər bilməyəcəklərsə, demək, o barelyef öz əhəmiyyətini də itirmiş olacaq...

Emil SALAMOĞLU
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 34 (7204) 13 fevral 2019

Atılmış evdə vəhşi pələng tapıldı

Amerikada narkomanlar atılmış evdə vəhşi pələng tapıblar. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. İnsident 4 fevralda Amerikanın Teksas ştatında Hyuston şəhərində baş verib. Bir neçə kişi atılmış evin qarajına giriblər ki, orada narkotikdən istifadə etsinlər. Amma evdəki qəfəsin içində vəhşi pələng aşkarlayıblar.

Şahidlər heyvanlar üçün yerli sığınacağa müraciət edəblər. Sığınacağın əməkdaşları isə polisə müraciət edəblər. Yerli qurumların məlumatına görə, qarajın darvazası qfilla bağlanılıb.

Yerli hakimiyyət nümayəndələrinin məlumatına əsasən, kiçik qəfəsdə çəkisi 160 kilo olan pələng saxlanılıb. Daha sonra əməkdaşlar qəfəsdən aralıda et parçaları tapıblar. Bu da ondan xəbər verib ki, sahibi heyvana qulluq edib.

Vəhşi heyvanı yatızdıraraq, evsiz heyvanların sığınacağına göndəriblər. Daha sonra yerli xeyriyyə təşkilatının rəhbəri Haydi Kran pələngi ixtisaslaşmış müəssisəyə yerləşdirib. Burada ekzotik heyvanlara lazımı qayğı göstərilir.

Fillər avtobusun yolunu kəsdilər

İndistanda bir neçə fil avtobusun yolunu bağlayıb və sərnişinləri qorxudublar. İnsident barədə video Newsflare portalında yer alıb. Sözügedən videoroliki Tamilnad ştatında avtobusda, sərnişinlərdən biri çəkib. Videoda görünür ki, iki fil avtobusa qarşı gəlirlər. Daha sonra daha bir fil ağacların arasından çıxır. Sürücü avtobusu dayandırır və pəncərəni bağlayır.

Avtobusun salonunda panika başlanır. Bir neçə sərnişin sürücüdən xahiş edir ki, avtobusun yolunu dəyişsin. Amma sürücü inandırmağa çalışır ki, qorxulu heç nə baş verməyəcək. Bu zaman fillər pəncərəyə yaxınlaşırlar. Onlardan biri xortumunu qaldırır və qorxunc səs çıxır. Tezliklə heyvanlar geriye qaydır və ağacların arasında gizlənilir.

Avqust ayının sonunda Cənubi Afrikanın Kryuger milli parkında bir ziyarətçi belə bir video çəkib paylaşmışdı ki, onun yanından bir dəstə şir kçir. O, iddia edir ki, ən azı 15 heyvan görüb.

Batnindəki xəstə uşağı dünyaya gətirdi ki, orqanlarını digər xəstələrə versin

Amerikanın Tennesi ştatı sakini ölümcül xəstəliklə dünyaya gələcək uşağından vaz keçməyib. Hamiləliyi zamanı uşağının bu xəstəliklə dünyaya gələcəyindən xəbər tutan ana onu doğmağa qərar verib. Məqsəd onun orqanlarını bağışlamaq olub. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Hamiləliyin 18-ci həftəsində Krista Devis xəbər tutub ki, onun dünyaya gələcək körpəsində anensefaliya xəstəliyi aşkarlanıb. Bu xəstəliklə dünyaya gələn uşaq isə 30 dəqiqədən artıq yaşamır.

Devis bu xəbəri öyrənəndən sonra hamiləliyinin yarıda kəsilməsinə etiraz edib. O, körpəni dünyaya gətirməklə onun orqanlarını ehtiyacı olanlara verməyi planlaşdırıb. Qadın 2.72 kilo ağırlığında qız uşağı dünyaya gətirib. Bir həftə sonra körpə dünyasını dəyişib. Onun ürək klapanlarını xəstə uşaqlara, digər daxili orqanlarını isə anensefaliya xəstəliyinin kökünü kəsmək üçün araşdırma aparən həkimlərə veriblər.

2017-ci ildə xəbər verildi ki, 13 yaşlı Böyük Britaniyadan olan, ölmüş qızın orqanları səkkiz nəfərin həyatını xilas edib.

Ölmüş qadınların cəsədini tapdığı üçün iti mükafatlandırılar

Argentinaada alman cins iti İsraildən olan itən turistlərin cəsədini tapdığı üçün min dollardan artıq mükafat alıb. Bu barədə "The Times of Israel" nəşri xəbər verib. Pul-lar kinoloqlar klubunun inkişafına sərf olunacaq.

54 yaşlı mikrobioloq professor Lili Pepeq və onun bacısı, 63 yaşlı Piri Sarusi ilə qohumları 12 yanvardan bəri əlaqə saxlaya bilmirdilər. Polis onun axtarıları ilə məşğul olsa da, qadının bədənini tapmağa alman ovcarkası Ruk nail olub. Turistlərin qalıqları tikinti zibilliyi altından tapılıb. 8 fevralda Ruka və onun məşqçisinə 1.3 min dollar məbləğində mükafat veriblər. Eyni zamanda Kastroya məxsusi olaraq pul mükafatı da verilib. Bu, ölə qadınların qohumlarının xahişi əsasında olub. İsraili qadınların cəsədini fevralın əvvəlində vətənlərinə yollayıblar. Argentinaada isə Cil Pereq adlı gənci anasını və xalçasını qətlə yetirdiyinə görə həbs edəblər. Məlum olub ki, onları öldürüb, cəsədlərini gizlədən bu gənc olub.

QOÇ - Təxminən saat 12-yə qədər əsas vaxtınızı istirahətə həsr edin. Çünki həmin ərzədə uğurlardan uzaq olacaqsınız. Sonrakı saatlarda isə qarşılıqlı münasibətlərdə irəliləyişlər gözlənilir.

BUĞA - Ümumən gərgin gün olsa da, baş çəkəcəyiniz ünvanlardan asılı olaraq sabitliyinizi təmin edə bilərsiniz. Başqalarının şəxsi işinə müdaxilə etməyin. Dilinizdən dualarınızı əsirgəməyin.

ƏKİZLƏR - Günün birinci yarısında həmkarlarınızla müəyyən mübahisələriniz gözlənilir. Əgər haqlı olduğunuza əminsizsə, mübarizədən yayınmayın. Dost məsləhətinə böyük ehtiyacınız var.

XƏRÇƏNG - Hər mənada uğurlu gündür. Qarşınıza qoyduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Odur ki, bəxtinizdən şikayətlənməyi bir kənara atın. Dostlara arxa çevirməyin.

ŞİR - Əgər özünüz özünü inanmırsınızsa, bunu başqalarından gözləməyə dəyməz. Bir az nikbin olun. Kosmik bioritm bir qədər əleyhinizə işlədiyi üçün görəcəyiniz işləri döndə-döndə götür-qoy edin.

QIZ - Böyük dönüş astanasındasınız. Belə məqamlarda adətən ətrafı sədaqətli dostlar toplamaq müsbət nəticə verir. Siz də bu təcürübədən yararlanıb qarşıdakı həftə üçün buna hazır olmalısınız.

TƏRƏZİ - Nə qədər mane olmaq istəsələr də, özünüzü təmkinli aparmaqla rəqiblərinizi zərərsizləşdirməlisiniz. Axtışa yaxın sevdikiniz adamları gəzintiye çıxmağa çalışın. Bu gün borc almayın.

ƏQRƏB - Fəaliyyətlə bağlı müvəffəqiyyətlə yetişəcəyinizi təsvir edən Göy qübbəsi əzmkarlığınızı artırmağı tələb edir. Bu gün qarşınıza çıxan şəxslərin əksəriyyəti mövqeyinizi dəstəkləyəcək, aktiv olun.

OXATAN - Risk və mübahisələrdən yayınsanız, ixtiyarınızda olan bu təqvimdən xeyli razı qalacaqsınız. Ulduzların düzümü maraqlı adamlarla görüşəcəyinizi, həmçinin qonaqlıqlarda iştirakınızı proqnozlaşdırır.

OĞLAQ - Səhhətlə bağlı bəzi problemlərlə rastlaşsanız da, bunun ciddi fəsadları olmayacaq. Bununla yanaşı, özünüzü nəqliyyatdan da qorumalısınız. Saat 15-18 arası sevin-dirici hadisələr olacaq.

SUTÖKƏN - Kifayət qədər düşərli gündür. Hansısa xoşagəlməzliyin baş verəcəyinə inanmayın. Əksinə, hər nə olsa, ondan sizə yalnız xeyir gələcək. Perspektivli sövdələşmələriniz də gözlənilir.

BALİQLAR - Ulduzların düzümü daha çox səyyar fəaliyyətdə uğurlara yaxın olacağınızı bildirir. Oturaq işlərə az aludə olun. Elə addım atın ki, sizi dolandıranların əli boşda qalsın. Səhhətinizi də qoruyun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Səhərlər dondurma yeyin ki, beyniniz yaxşı işləsin

Yaponiyalı tədqiqatçıların fikrincə, səhərlər dondurma yeyən adamlar ağıl və fərasətləri ilə seçilir. Bu şirin təam insanların reaksiya sürətini artırır və onlarda psixi qıcıqlanmanı zəiflədir.

Alim Yoshihiko Koqanın eksperimenti cəlb etdiyi könüllülər səhərlər dondurma yeməli idi. Bu cür səhər yeməyindən sonra iştirakçılardan məntiq testlərini yerinə yetirmək xahiş olunub. Məlum olub ki, dondurma insanların reaksiya sürətini artır və onlarda psixi qıcıqlanmanı zəiflədir.

Y.Koqa həmçinin qeyd edib ki, dondurma yedikdən sonra insanlarda yüksək tezlikli alfa dalğalarının bolluğu müşahidə olunur. Alimin gümanına görə, "yüksək döyüş hazırlığı"ni dondurmanın temperaturu yaradır.

Buna görə də o, başqa bir qrupu eksperimentə cəlb edib. Koqa iştirakçılara naharda bir stəkan soyuq su təklif edib. Bundan sonra eksperiment iştirakçıları böyük səviyyədə sayıqlıq və əqli qabiliyyət göstəriblər. Lakin onların göstəriciləri səhər yeməyində dondurma yeyənlərin göstəricilərinə çata bilməyib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN